

## Täysistunto

### Torstai 27.10.2022 klo 15.59—18.41

Täysistunto alkoi klo 15.59. Täysistunto päättyi klo 18.41.

Puhetta johtivat ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne (15.59—17.25) ja toinen varapuhemies Juho Eerola (17.25—18.41).

#### 1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

#### 2. Suullinen kyselytunti

Vastaamassa olivat seuraavat ministerit  
pääministeri Sanna Marin  
valtiovarainministeri Annika Saarikko  
ulkoministeri Pekka Haavisto  
oikeusministeri Anna-Maja Henriksson  
perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru  
elinkeinoministeri Mika Lintilä  
kuntaministeri Sirpa Paatero  
pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministeri Thomas Blomqvist  
eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen  
liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka  
sisäministeri Krista Mikkonen  
opetusministeri Li Andersson  
ympäristö- ja ilmastoministeri Maria Ohisalo  
maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen  
sosiaali- ja terveystieteiden ministeri Hanna Sarkkinen  
tiede- ja kulttuuriministeri Petri Honkonen

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Päiväjärjestyksen 2. asiana on suullinen kyselytunti.

Pyydän paikalla olevia ministereitä siirtymään ministeriaitioon. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen paikalla olevalle ministerille, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan.

Jotta kyselytuntiin saadaan sisällytettyä mahdollisimman monta kysyjää, on toivottavaa, että kysymys kattaa kerrallaan vain yhden kysymyksen, joka kohdistuu yhdelle ministerille. Toivon, etteivät välihuudot häiritse tätä varsinaista kyselytunnin keskustelua.

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

Ministereille esitettiin seuraavat kysymykset:

### 2.1. Suullinen kysymys polttoaineiden päästökaupasta ja polttoaineveron korotuksesta (Sheikki Laakso ps)

Suullinen kysymys SKT 174/2022 vp

*Suullinen kyselytunti*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja Sheikki Laakso, olkaa hyvä.

*Keskustelu*

16.00 **Sheikki Laakso ps:** Arvoisa puhemies! Polttoainehinnat ovat edelleen huimalla tasolla. Vaikka pahin piikki on toistaiseksi taltutettu, hinnat jäivät silti kahden euron paikkeille per litra, jopa ylikin. Muiden energiahintojen ohella tämä vaikuttaa merkittävästi kulluttajahintoihin ihan jo siksi, että esimerkiksi ruoka tulee kauppoihin kumipyörillä. Jotta suomalaisten ahdinko olisi vielä kurjempaa, on polttoainevero nousemassa vuodenvaihteessa hallituksen päätöksellä lisää. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] — Kyllä, kuulitte oikein. — Jotta Suomen konkurssi olisi lopullinen, ehdottaa hallituksen kanssa kaveeraava niin sanottu ilmastopaneeli, että Suomi ottaa käyttöön polttoaineiden päästökaupan. Vaikutus polttoaineen hintoihin olisi jopa useita kymmeniä senttejä per litra. [Sanna Antikainen: Ai kamalaa!] Perussuomalaiset vastustavat jyrkästi molempia toimia. Arvoisa hallitus, erittäin helppo kysymys: tyrmäättekö te päästökaupan ja perutteko polttoaineveron korotukset?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Ohisalo, olkaa hyvä.

16.02 **Ympäristö- ja ilmastoministeri Maria Ohisalo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on toki sitoutunut ilmastotoimiin, ja näin on tehty myös Euroopan unionin tasolla. Olen ymmärtänyt ilmastopaneelin avauksen niin, että he esittivät tulevalle hallitukselle pohdittavaksi, olisiko tällainen kansallinen päästökauppa jonkinlainen keino. Tästähän on keskusteltu Suomessakin, mutta itse asiassa myös EU-tasolla valmistellaan tätä liikenteen päästökauppapuolta. On selvää, että eri sektoreiden päästöt täytyy ottaa huomioon eri puolilla, mutta meidän teemme myös hallituksena töitä sen eteen, että esimerkiksi pienituloisimmat eivät joutuisi kärsimään polttoaineiden hintojen noususta, ja sen takia tehdään panostuksia vaikkapa sosiaaliturvan puolella.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Nyt pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Laakso, olkaa hyvä.

16.02 **Sheikki Laakso ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei siis selkeästikään tule suomalaisille helpotusta energiakriisiin hallitukselta. Ilmaston kurjistamisen edessä ollaan valmiita laittamaan talous kyykkyyyn ja suomalaiset rahattomiksi, ja tilanteessa, jossa Euroopassa on vielä sota. Tämä on käsittämätöntä, oikeasti.

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

En edellisessä kysymyksessä ehtinyt mainita, että myös EU kaavailee omaa päästökauppaansa polttoaineisiin. Tämän vaikutus olisi toistakymmentä senttiä litralle. Hallitus ei varmasti ole tässäkään pitämässä suomalaisten puolta, sillä hallituksen vihervasemmistolainen ilmastofanaattinen linjaus on puolittaa liikenteen päästöt vuoteen 2030 mennessä. Päästöt kyllä kieltämättä pienenevät, kun kellään ei ole varaa enää käydä töissä. Luuletteko, että täällä huvikseen ajallaan autolla näillä hinnoilla — näillä hinnoilla siis? [Puhemies: Kysymys!] Teidän politiikallanne ei ole enää töitä eikä yrityksiä. Hyvä hallitus, aioteko mitenkään alentaa polttoaineiden hintoja?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Harakka, olkaa hyvä.

**16.04 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos kysymyksistä. — Luin tänä aamuna, että puheenjohtaja Purra vaati minulta, että olisin tämän aikeen päästökaupasta selkeästi ja välittömästi kumonnut. Joudun vähän ihmettelemään sitä, koska saman tien kello 7.30 julkaisupäivänä suorassa tv-lähetyksessä sanoin kolmeen kertaan, laskujeni mukaan, että päästökauppaa ei tule, päästökauppaa ei tarvita. Ja miksi ei tule? [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Siksi, että me saavutamme edellisen hallituksen meille antaman 2030 liikennepäästöjen puolittamistavoitteen jo muilla keinoin. Kaikkein tärkeimpänä keinona on liikenteen sähköistyminen, joka etenee paljon aiottua nopeammin. Viime kuussa ensirekisteröidyistä autoista jo yli 40 prosenttia oli sähköautoja. Itse asiassa täyssähköautoja oli enemmän kuin perinteisiä bensa-autoja. Kun tämä tulee jokaiselle suomalaiselle autoilijalle 10—15 vuoden sisällä joka tapauksessa eteen, niin vaihtoehdot, [Puhemies koputtaa] sähkö, biokaasu, etanoli, ovat varteenotettavia.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja Purra, olkaa hyvä.

**16.05 Riikka Purra ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ministerien Ohi-salo ja Harakka vastaukset tähän aiheeseen liittyen olivat keskenään ristiriitaiset, joten otaksun, että hallituksella on jälleen uusi ongelma.

Joka tapauksessa suomalaisille riittää tämä ilmastoyhtiöpäisyys. Eniten heitä huolettavat nousevat hinnat. Euroopan investointipankin julkaiseman tutkimuksen mukaan yli puolet suomalaisista haluaa hidastaa liian kunnianhimoista eli liian nopeaa ja kallista ilmastopolitiikkaa. Myös perussuomalaiset kysyi asiasta Kantarin gallupissa kansalaisilta. Puolet suomalaisista on selvästi sitä mieltä, että hiilineutraalisuustavoitteen pitää nyt joustaa. Samalla kansalaisten halu maksaa ilmastotoimista on entisestään pienentynyt. Yli 70 prosenttia suomalaisista on valmis maksamaan korkeintaan kymmenen euroa kuukaudessa lisää edistääkseen ilmastotoimia, melkein joka kolmas ei euroakaan. Rahat on loppu. Tämä sumutus ei enää käy. Ette voi jatkaa tällä tiellä. Kaikki hintoja nostavat [Puhemies koputtaa] toimenne pitää perua. [Puhemies: Kysymys!] — Hyvä hallitus, miten aiotte toimia?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Pääministeri, olkaa hyvä.

**16.06 Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se tosiasia, että ilmastomuutos on ihmiskunnan suurin uhka, ei valitettavasti poistu edes sodan, edes tämän energiakriisin myötä, vaan se on tosiasia, [Jani Mäkelän välihuuto] joka meidän pi-

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

tää täällä tunnustaa. Meidän kaikkien pitää toimia sen eteen, että me voimme hillitä ilmastomuutosta ja että voimme varmistaa tuleville sukupolville kestävämmän tulevaisuuden. Ja meidän päättäjien, tämän ajan päättäjien, tehtävä on varmistaa, että päästöjä saadaan leikattua, pienennettyä, niin että meillä on elinkelpoinen planeetta tulevaisuudessakin. Mielestäni tämä on selvä asia, ja hallitus tekee vastuullista politiikkaa tältä osin.

Mutta meidän intressissämme on tietenkin myös varmistaa se, että ei vain Suomessa vaan myös muualla tehdään, ja sen vuoksi EU-tasolla on valmisteltu erilaisia toimenpiteitä, esimerkiksi tätä päästökauppaa, joka on jo energiasektorilla, mutta nyt sitä siis valmistellaan esimerkiksi liikenteen ja asumisen osalta. Siinä on vielä paljon työtä tehtävänä. Mutta on meidän suomalaisten etu, että näitä toimia tehdään kaikkialla — näitä ei tehdä vain Suomessa, vaan näitä tehdään kaikkialla EU-alueella ja näitä tehdään myös globaalisti — [Puhemies koputtaa] koska yksin emme pysty ilmastomuutosta tietenkään torjumaan. [Puhemies: Kiitoksia!] Sen sijaan meidän pitää varmistaa, että muutos on oikeudenmukainen ja esimerkiksi pienituloisten asemaa helpotetaan tässä tilanteessa.

**Puhemies Matti Vanhanen:** Edustaja Tavio, olkaa hyvä.

**16.07 Ville Tavio ps** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Perussuomalaiset ovat suomalaisten autoilijoiden puolella. Me pidämme näitä yli kahden euron litrahintoja nyt aivan liian korkeina ihmisille ja kansalle, jonka täytyy saada liikkua pitkien välimatkojen maassa.

Katsoin tuossa tilastoa, ja diesel on ollut itse asiassa viime kuukaudet jälleen kalliimpaa kuin bensiini. Siitä huolimatta hallitus on tehnyt päätöksen nostaa dieselin verotusta. On käsittämätöntä, että vaikka olisi kyse ilmastoposeerauksesta ja näistä tämmöisistä maailmaa syleilevistä ajatuksista, niin nostetaan jatkuvasti autoilun veroja. Haluankin kysyä liikenneministeri Harakalta: Miksi te luovutte parafiinisen dieselin polttoainetuesta? Miksi te kuritatte dieselautoilijoita entisestään?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Harakka, olkaa hyvä.

**16.08 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä varsin teknisluontoinen asia on sovittu jo hallitusohjelmassa aikoinaan. [Välihuutoja]

On ehkä tärkeää huomata se, että tämän hallituksen tekemät päätökset ilmaston suhteen eivät ole vaikuttaneet polttoaineen hintaan. Voimassa ovat edellisen hallituksen ratkaisut, ja itse asiassa tämä hallitus joutui tinkimään edellisen hallituksen ilmastokunnianhimosta siltä osin, että jouduimme tätä jakeluvetoa alentamaan pitääksemme polttoaineen hinnan kurissa, ja polttoaineen hinta on nyt hiukan laskenut tästä huipusta.

Me olemme itse asiassa selvittäneet vastuullisesti näitä ilmastotoimien, EU-toimien, hintalappuja, ja se on vastuullista toimintaa. Se on sellaista toimintaa, joka toimii myöskin varoituksena siltä osin, mikä on tämä meidän kansallinen tavoitteemme. Ja ilman tällaista tutkimustoimintaa emme olisi esimerkiksi pystyneet vaikuttamaan siihen, että talvimerenkulku otetaan Euroopan parlamentissa huomioon [Puhemies koputtaa] semmoisella tavalla, joka on Suomen etujen mukaista.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitos. — Valtiovarainministeri, olkaa hyvä.

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

**16.09 Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä minulla ainakin on aika selkeä ja hyvä käsitys siitä, että liikkuminen Suomessa omalla autolla maksaa tällä hetkellä erittäin paljon, ja erityisen paljon se maksaa kuljetusalalle, ja se välittyy myös hintoihin, aivan kuten kysyjä sanoi. Perussuomalaiset ovat aivan oikeassa tämän huolensa suhteen. Ja kyllä, tämä on maa, jossa on pitkät välimatkat ja jossa omia autoja tarvitaan jatkossakin. Sen vuoksi hallitus on tehnyt päätöksen, johon ministeri Harakka jo viittasi: me olemme alentaneet niin kutsuttua sekoitevelvoitetta, joka laskennallisesti on alentanut bensiinin hintaa noin 12 sentin verran litralta. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Lisäksi me olemme tukeneet työtä ja työn tekemistä tässä maassa niin, että verotuksen työmatkavähennystä ollaan parannettu.

Ja, arvoisat perussuomalaiset, jos oikein ymmärrän, te ajatte tässä nyt sitä, että pitäisi alentaa bensaveroa. Tiedättekö, miten kävi Ruotsissa ja Saksassa, joissa valittiin tämä tie? Molemmissa maissa, hyvät perussuomalaiset, hinnat nousivat — bensapumpulla hinnat nousivat noiden hallitusten päätösten jälkeen. [Puhemies koputtaa] En halua Suomeen samaa.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Meri, olkaa hyvä.

**16.11 Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Jos en nyt väärin kuule tuolta taustalta, niin silti siellä polttoaine on halvempaa... [Puhujan mikrofonin sulkeutuu] — Kukas sammutti mikrofonin? Sieltä varmaan vasemmalta, kun kuuluu kovin ”ei ei”. [Välihuutoja — Sheikki Laakso: Se olin minä!]

Haluan nyt tuoda esille sen, että ministeri Harakka, te sanotte teknisluontoisiksi esityksiänne. Ihmiset laittavat meille jatkuvasti viestiä, että ei ole varaa pumpulla enää tankata. Älkää viitsikö väheksyä ihmisiä. Eivät he tyhmiä ole siellä. Tänään Vihdistä Kari otti minuun yhteyttä siitä, miten tämä voi olla mahdollista, että diesel maksaa enemmän kuin tavallinen polttoaine, ysisvitonen ja ysikasi, ja lisäksi hän maksaa satoja euroja käyttövoimaveroja vuodessa. Mitä te aiotte tehdä tälle? Vastatkaa nyt. Edustaja Tavio kysyi teiltä, mitä te teette, ja ette vastannut mitään muuta, kuin että teknisluontoista näpertelyä, ja syytitte edellisen kauden hallitusta. En ymmärrä sitä lainkaan. Te olette vastuussa nyt. Nyt kertokaa: miten te autatte niin Karia kuin Kaijaa siellä arjessa? Heillä ei ole rahaa. Älkää vastatko, että teknisluontoisia esityksiä, tai syyttäkö edellistä hallitusta.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Valtiovarainministeri, olkaa hyvä.

**16.12 Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä asia, johon edustaja Meri viittaa, on todennäköisesti hallituksen ratkaisu parafiinisen dieselin verotuesta, jonka vaikutus ensi vuonna on laskennallisesti kaksi senttiä litralta. Kyllä ymmärrän, että siitä varmasti autoilijat voivat pahastua, mutta katson oikeudekseni kertoa, että vastineeksi sille olemme lisäksi tehneet äsken mainitsemani jakeluvelvoitteen alentamisen, joka laskennallisesti vaikuttaa siellä bensapumpuilla sen noin 12 senttiä. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

Joudun myös toteamaan, että tämä ilmiö on ympäri maailmaa totta. Se koskee kaikkia Euroopan maita. Liikkuminen on kallista nyt kaikkialla, ja meillä se tietysti sattuu erityisen paljon. Taustalla on öljyn maailmanmarkkinahinta, ja tämän kaiken taustalla on sota, jonka loppuminen on meidän ensisijainen tavoitteemme.

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

Kyllä, tunnistan kuluttajien tuskan — täällä on viitattu myös pienituloisten pärjäämiseen, johon hallitus on tehnyt ratkaisuja — ja myönnän avoimesti tämän, mihin edustaja Meri viittaa: [Puhemies koputtaa] se on kahden sentin kokoinen asia. [Puhemies: Kiitoksia!] Kuluttajalle iso, mutta taustalla ovat myös hallituksen aiemmat päätökset.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Arvoisat edustajat! Nyt pyydän, että hillitään kuitenkin kielenkantaa silloin kun toiset puhuvat, jotta saadaan keskustelu menemään niin, että kuullaan, mitä jokainen puhuu vuorollaan. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

**16.13 Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ympäristöasiat ovat tärkeitä, ja minä olen kyllä ihan varma, että suuri osa suomalaisista suhtautuu varsin vastuullisesti ympäristöpolitiikkaan. Mutta kyllä se on myöskin niin, että ei sellainen ihminen, jolla on semmoinen keskivertosuomalainen auto, ehkä neljän—viiden tonnin bensa-auto tai dieselauto, halua kuulla sitä viestiä, että siirtykää nyt 20 000—25 000 euroa maksavaan sähköautoon. Ei heillä ole siihen mahdollisuutta, se on realiteetti, ja minä ymmärrän hyvin, että ne ihmiset ottavat sen viestin hyvin vakavasti, että heitä ikään kuin syyllistetään siitä, että he eivät ole nyt mukana näissä ympäristötalkoissa. [Satu Hassi: Kuka syyllistää?] Eli on ymmärrettävä se, että vaikka halutaan tätä ympäristöasiata viedä eteenpäin, niin kansan sietokyvyllä on myös rajansa, ja tämä asia on ymmärrettävä. Kysyn: sanotteko te nyt selkeästi ”ei” sille, että ei tule kotimaista päästökauppaa eikä sitä kautta nouse 34 senttiä litrahinta?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

**16.14 Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tätä päästökauppakokonaisuutta valmistellaan EU-tasolla. Tämän hallituksen työlliställä se ei ole. Emme me ole tuomassa eduskuntaan kansallista päästökauppaa. Mitä tulevat hallitukset sitten myöhemmin tekevät tai miten tämä Euroopan yhteinen malli etenee, sen näemme myöhemmin, mutta haluan tässä myös suoraan sanoa sen, että ainakaan omalta osaltani, enkä usko, että yksikään hallituspuolue tai ministeri haluaa syyllistää ihmisiä.

Missään nimessä me emme halua syyllistää kansalaisia, jotka tällä hetkellä kärsivät kalliista energian hinnoista, kalliista hinnoista muuten. Ministeri Saarikko tässä hyvin kuvasi aiemmin sen: tämä johtuu siitä, että meillä on sota Euroopassa. Venäjä käyttää energiaa kirstysruuvina Eurooppaa vastaan, maailmanmarkkinahinnat ovat korkealla, ja tämä heijastuu tavallisten ihmisten arkeen ja elämään. Ilman muuta me haluamme tukea ja auttaa ihmisiä selviämään, pärjäämään tämän vaikean ajan yli, ja olemme omalta osaltamme tähän myös ratkaisuja esittäneet.

Mutta yhtä lailla meillä on tärkeä tehtävä, nykysukupolvella, siinä, että me hillitsemme ilmastomuutosta, teemme vastuullista ilmasto- ja ympäristöpolitiikkaa, [Puhemies koputtaa] niin että myös tulevilla sukupolvilla on elinkelpoinen planeetta.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

**16.16 Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Polttoaineenkaan parissa ei tämä hallitus ole onnistunut, lähinnä epäonnistunut. Polttoaineen hinnat ovat ennätyskorkealla. Te teitte itse asiassa syksyllä 2020 koko 2000-luvun suurimman

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

polttoaineveron korotuksen. Perustelite sitä silloin sillä, että öljy on ennätyshalpaa, ja halusitte, että suomalaiset maksavat enemmän. No, nyt hinnat ovat ennätyskorkealla. Oletteko te, arvoisa hallitus, hetkeäkään miettineet, että nyt olisi oikea aika keventää sitä verotusta, kun hinnat ovat huipussa? Eräs rouva tankkasi dieseliä ja kysyi minulta Lopen Nes-teellä, minkä takia hän maksaa dieselveroa, kun diesel on jo kalliimpaa kuin bensa. [Maria Guzeninan välihuuto]

No, sitten toinen, minkä itse nostan, on tämä kuljetusalalle luvattu ammattidiesel. Ja kysyn teiltä, arvoisa hallitus: koska tämä ammattidiesel tulee helpottamaan meidän kuljetus-alan erittäin tiukkaa ahdinkoa?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Ministeri Harakka, olkaa hyvä.

**16.17 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka** (vastauspuheenvuoro): Kiitos! Tämä dieselin hinnannousu on erityisesti juuri tämän Venäjän julman hyökkäyksen syytä. Mutta haluan nyt tähdentää sitä, että olemme juuri tuomassa esityksen siitä, että muutkin käyttövoimat, etanoli, biokaasu ja muut, ovat vähintäänkin yhtä tärkeitä vaihtoehtoja tavalliselle suomalaiselle autoilijalle — ihan niin kuin edustaja Satonen sanoi — jolla ei ole varaa uuteen kalliiseen autoon. Etanolimuunnosten helpottaminen on tulossa voimaan jo ensi kesäkuun alussa, olen sitä kiiruhtanut, ja tämä mahdollistaa nyt ihan jokaisen osallistumisen näihin talkoisiin. [Timo Heinosen välihuuto]

Enkä halunnut syyttää edellistä hallitusta, vaan kiittää edellistä hallitusta siitä, että se — ja myös perussuomalaisten siunaamana — teki tämän päätöksen liikennepäästöjen puolittamisesta, jota me nyt toteutamme. Jakeluvelvoite on tärkeä siltä osin, että uusiutuva kotimainen polttoaine, jossa esimerkiksi Neste on maailman [Puhemies koputtaa] johtava tuottaja, on myöskin huoltovarmuus- ja [Puhemies: Kiitoksia!] itsenäisyyskysymys. [Leena Meren välihuuto — Timo Heinonen: Ei yhtään vastausta!]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja Vestman, olkaa hyvä.

**16.18 Heikki Vestman kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalaisten autoilijoiden maksutaakkaa ei pidä nostaa enää millään tavalla. Autoilijan verot ja maksut kohdistuvat työssäkäyntiin ja aktiiviseen elämään. Olisi järjetöntä heikentää ahkeruuden kannustimia.

Hallitus on kuitenkin päättänyt ohjelmassaan, että se tuo eduskuntaan lain, joka mahdollistaa tietullien käyttöönoton kaupunkiseuduilla. Hallitus on vedonnut siihen, että tämä laki vain mahdollistaisi tietullien käyttöönoton, mutta, ministeri Saarikko, totesitte äsken, että autoilijan maksutaakka on Suomessa suuri. Minkä takia te valmistelette tällaista esitystä eduskunnan päätettäväksi, joka mahdollistaisi lisää maksutaakkaa uusmaalaisille ja muille kaupunkiseutujen asukkaille?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

**16.19 Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella hallitusohjelmassa on sovittu luoda lainsäädäntö, joka mahdollistaisi kaupunkiseuduille ottaa käyttöön tämänkaltaisia maksuja. Vastaavanlaisia malleja on myös muissa Pohjois-

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

maissa käytössä ja myös muualla maailmassa käytössä. Todella kyse olisi mahdollistavasta lainsäädännöstä, eli kaupungit voisivat sitten tätä asiaa käsitellä ja siitä päättää.

Hallituspuolueet tällä hetkellä katsovat vielä niitä olemassa olevia tai tekeillä olevia esityksiä, mitä me eduskunnalle tulemme antamaan. Me olemme tunnistanee ja tiedämme hyvin sen, että tämä talo ei yksinkertaisesti ehdi eikä pysty käsittelemään kaikkia niitä kysymyksiä, joita meillä vielä olisi työn alla, ja sen vuoksi hallituspuolueiden välillä tällä hetkellä neuvotellaan siitä, mitkä esitykset eduskunnalle tuodaan, mitä priorisoidaan, ja mitkä jätetään tuomatta. Tämä on yksi niistä kysymyksistä, joita vielä tarkastellaan.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Kotiaho, olkaa hyvä.

**16.20 Jouni Kotiaho ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me perussuomalaiset, samoin kuin monet muutkin asiantuntijat, haluamme muistuttaa hallitusta edelleen siitä, että pitkällä aikavälillä polttonesteiden korkeiden hintojen aiheuttama kulu haittaa ammattimaisessa liikenteessä, ja sitä kulurakennetta voitaisiin vähentää ottamalla käyttöön ammattidieseljärjestelmä. Tästä on puhuttu jo toista hallituskautta. Täällä Pohjolan perukoillakin tulee ottaa käyttöön EU-ammattidiesel — se olisi mahdollista yhteisön sääntöjenkin mukaan — jolloin kuorma- ja linja-autossa käytettävää dieseliä verotetaan muissa ajoneuvoissa käytettävää kevyemmin. Mainittu järjestelmä on käytössä jo useassa EU-maassa.

Arvoisa puhemies! Suomen hallitus päätti ammattidieselin valmistelun [Puhemies koputtaa] aloittamisesta myös tänä vuonna, ja hallituksen esitys on luvattu antaa vielä syysistuntokaudella 2022. [Puhemies: Kysymys!] — Tämän johdosta kysyn ministeriltä: onko ammattidieseliä koskeva laki tulossa, vai ajaako hallitus tässäkin kaksilla rattaila?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

**16.21 Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä hyvä kysymys viittaa siihen, että yhteinen huolestamme autoilijoiden kustannuksista on tietysti aivan erityinen kuljetusalalla. Siksi hallitus alkuvuodesta loi kuljetusalalle erillisen kustannustuen, kun tämä sota ja hintojen nousu alkoivat. Samassa yhteydessä sovittiin ammattidieselin valmistelusta, ja se on edennyt hyvin valtiovarainministeriössä, erittäin tiiviissä yhteistyössä myös toimialan kanssa.

Minun arvioni on seuraava: On todennäköisempää, että tämä lakikokonaisuus voitaisiin saattaa voimaan ja hyväksyä vasta, kun seuraava hallitus aloittaa työnsä, [Välihuutoja perussuomalaisen ryhmästä] mutta se laki on niin pitkälle valmisteltu, että mikäli eduskunnasta löytyy riittävän iso tahto, [Petri Hurun välihuuto] voin aivan hyvin tuoda sen. Mutta se tarkoittaa, että seuraavassa hallituksessa, olisi se minkäläinen tahansa, sitten kaikki sitoutuvat siihen. Me emme saa sitä voimaan ensi vuoden alusta vaan vasta vuoden 24 alusta, ja se koskee silloin siis tulevaa hallitusta. Minulla on tähän valmius, [Puhemies koputtaa] ja voin käydä tästä mielellään keskustelun [Puhemies: Kiitoksia!] kaikkien eduskuntapuolueiden kanssa. Asia on erittäin tärkeä.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja Kymäläinen, olkaa hyvä.

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

**16.23 Suna Kymäläinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Perussuomalaiset aloittivat tämän kyselytunnin väitteillä, että hallitus olisi nostamassa polttoaineiden kustannuksia, ja aivan oikein, kuten ministeri Harakka täällä on todennut, tämä ei pidä paikkaansa, ja on hyvä, että tämä käydään läpi. Myöskään päästökauppaa ei ole tulossa, kotimaista, kansallista sellaista.

Totta on, että Suomessa on tällä hetkellä kalliit polttoaineet ja tämä koskettaa jokaisen arkea. Liikenne jos joku asia on osa meidän jokaisen arkipäivää. Sen vuoksi täytyy tehdä toimenpiteitä, jotta ihmiset pärjäävät tässä, jotta Suomi pysyy kilpailukykyisenä ja elinvoimaisena.

Olen ollut erittäin huolissani tästä kehityksestä, mitä tapahtuu liikenneköyhyiden osalta, samalla myös saavutettavuusköyhyiden osalta, ja tästä haluaisin kysyä arvon hallitukselta ja ministereiltä: minkälaisia toimenpiteitä hallitus on valmis tekemään, jotta liikenneköyhyttä sekä saavutettavuusköyhyttä pystytään välttämään?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

**16.24 Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin tärkeä kysymys, joka viittaa myös siihen, että kysymyksessä eivät ole vain tämän hetken energiakriisi ja kohonneet hinnat vaan myöskin tämä rakennemuutos, mikä on käynnissä liikenteessä, sähköautojen määrän lisääntyminen ja toisaalta se fakta, että hinnat niillä ovat erittäin korkeat edelleen. Me olemme laittaneet liikkeelle jo alkuvuodesta pohdinnan siitä, voisiko sosiaaliturvaan syntyä ilmastonmuutoksen kustannuksista aiheutuvien, pienituloisten arkeen vaikuttavien kohtuuttomien kustannusten osalta ikään kuin erillinen palikka. Samalla kun sanon tämän, muistutan, että meidän ei hirveästi enää kannattaisi monimutkaistaa meidän sosiaaliturvaa, vaan pikemminkin sitä pitäisi yksinkertaistaa, mutta tämä asia on tunnistettava. Kysymys on pidemmästä asiasta kuin vain tästä energiakriisistä, joka kyllä toivottavasti joskus ratkeaa.

Arvoisa puhemies! Täällä edustaja Heinonen jäi harmittelemaan, kun ei saanut vastausta — nyt te olette kyllä poistunutkin, harmillista — [Puhemies koputtaa] kun tiedustelit näistä veronkevennyksistä. Totean, että niitähän taisi kokeilla tuo Iso-Britannia aivan tuoreeltaan tämän energiakriisin keskellä, [Puhemies: Aika!] enkä suosittelisi vastaava Suomelle.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Myönnän vielä yhden lisäkysymyksen tähän kokonaisuuteen. — Edustaja Peltokangas, olkaa hyvä.

**16.25 Mauri Peltokangas ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Ministeri Harakka on lausunut julkisuudessa, että määrättyssä tilanteessa voidaan kompensoida hintojen nousun ongelmaa siten, että rahaa ilmestyy tilille. Voisin olla aika varma siitä, että täällä lehtereilläkään ei istu ainuttakaan sellaista kansalaista, jonka tilille sitä rahaa on ilmestynyt. Hallitus kikkailee erinäköisin lupauksin, mutta menee sitten vihreän politiikan mukana vaikka avantoon. Kysynkin nyt, arvoisa liikenneministeri: miten te näette tässä tilanteessa, että suomalaisen ostokyky saadaan nousemaan ja kustannukset saadaan alas, vai ovatko nämä hallituksen lupaukset sitä samaa tasoa kuin ministerin lausunto ”kohta ropsii rahaa tilille”?

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Ministeri Harakka, olkaa hyvä.

**16.26 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka** (vastauspuheenvuoro): Olen hyvin kiitollinen siitä, että otitte tämän kysymyksen esille, koska aika usein juuri sieltä puolelta salia tätä esitetään väärin. Se oli juuri siinä yhteydessä, että jos tämä kansallinen päästökauppa tulisi voimaan, niin sitä pitäisi pystyä kompensoimaan pienituloisille. Ja nyt, kuten olen sanonut jo aika monta kertaa, se päästökauppa ei ole tulossa voimaan.

Mutta sen sijaan olemme tehneet sosiaalisesti oikeudenmukaisia toimia, jotka liittyvät tähän energian hintojen ja polttoaineiden hintojen nousuun, joista ministeri Saarikko jo joidakin mainitsi, esimerkiksi työmatkavähennyksen lisäämisen. Lisäksi meillä on todellakin olemassa valmistelua siitä, että tulisi tällainen automaattinen pienituloisten ikään kuin energiatuki. Kuljetusalan erityistoimet on tässä myös huomioitu, eli tässä on tehty toimia, ja haluan tässä antaa erityistä kiitosta ministeri Saarikolle siitä, että ne ovat olleet kustannustehokkaita ja valtiontalouden kannalta järkeviä täsmällisiä toimia, joilla on vastattu juuri siihen ongelmaan juuri niiden ihmisten auttamiseksi, jotka ovat apua tarvinneet.

Kysymyksen käsittely päättyi.

### 2.2. Suullinen kysymys EU-komission ennallistamisasetuksesta (Markku Eestilä kok)

Suullinen kysymys SKT 175/2022 vp

*Suullinen kyselytunti*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Seuraava kysymys, edustaja Eestilä, olkaa hyvä.

*Keskustelu*

**16.27 Markku Eestilä kok:** Arvoisa puhemies! Oppositio jättää tänään yhteisen välikysymyksen EU:n ennallistamisasetuksesta. Tämä komission esittämä asetus uhkaa johtaa metsiin ja peltoihin liittyvän kansallisen päätösvallan menettämiseen.

Arvoisa hallitus, vaikuttaa siltä, että teidän mielestänne EU-tasolla tämäkin asia osataan hoitaa paremmin. Kokoomus on kyllä vahvasti eri mieltä. Meidän mielestämme Suomen ei pidä missään nimessä hyväksyä tätä esitystä. Metsäpolitiikan ratkaisujen on jatkossakin kuuluttava jäsenvaltioitten omaan päätösvaltaan. Suomen kansallisen edun näkökulmasta on välttämätöntä, että metsiä voidaan hyödyntää jatkossakin nimenomaan vastuullisesti. Kysynkin maa- ja metsätalousministeriltä: Miksi Suomi ei ottanut Ruotsin tavoin kielteistä kantaa komission esitykseen ennallistamisasetuksesta? Miksi hallitus ei vastustanut kansallisen päätösvallan valumista komissiolle? [Perussuomalaisten ryhmästä: Hyvä kysymys! — Sama, mitä kysyttiin jo viime viikolla!]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ympäristöministeri, olkaa hyvä.

**16.28 Ympäristö- ja ilmastoministeri Maria Ohisalo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä lakiesityshän on ympäristöministeriön toimialaa, ja sen takia voin aloittaa, ja varmasti maa- ja metsätalousministeri jatkaa.

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

Tämä esitys koskee paljon muutakin kuin metsiä. Vain yksi viidesosa niistä kustannuksista, joita komissio on hyvin alustavasti arvioinut, koskisi metsiä. Se ei tarkoita sitä, että metsät jollain tavalla museoitaisiin, ei, vaan että luonnon tilaa parannetaan siitä, mikä se tällä hetkellä on. Suomi on sitoutunut pysäyttämään luonnon monimuotoisuuskadon jo vuoteen 2010, sen jälkeen vuoteen 2020 mennessä, ja nyt YK:n maat kokoontuvat tämän vuoden loppupuolella sanomaan, että entäs jos vuoteen 30 mennessä pysäytetään monimuotoisuuden kato. Emme voi potkia tätä palloa aina eteenpäin. Meidän täytyy toimia.

Ihmettelen kokoomusta: Miten ette ole sen paremmin lukeneet valtioneuvoston kantaa, jossa nostamme esille, että kansallisia kustannuksia täytyy kohtuullistaa merkittävästi ja kansallista liikumatilaa täytyy jättää, jotta me suomalaiset voimme määritellä, missä on parhaita, kustannustehokkaimpia paikkoja tehdä sitä luonnontilan parantamista. [Puhemies koputtaa] Ettekö te ole sitoutuneet pysäyttämään luonnon monimuotoisuuskatoa? [Puhemies: Kiitoksia!] Ettekö halua, että Suomi vaikuttaa viimeiseen asti tähän esitykseen?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Kurvinen, olkaa hyvä. [Timo Heinen: Hallituksen toinen kanta?]

**16.30 Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Euroopan unionilla ei ole perussopimusten mukaan toimivaltaa metsäpolitiikkaan ja metsätalouden sääntelyyn, ja tämä täytyy tietysti huomioida hyvin tarkasti, ja se myös näkyy valtioneuvoston kannassa, joka on otettu ja lähetetty nyt sitten eduskunnan valiokuntaan käsiteltäviksi. Suomella on upea järjestelmä EU-asioiden käsittelyyn täällä eduskunnassa. Ilmeisesti missään muussa Euroopan maassa ei ole yhtä parlamentaarinen järjestelmä. Mitään kantaa EU:ssa Suomen ministerit eivät voi edustaa ilman suuren valiokunnan lupaa. Kuitenkin edustaja Eestiläkin hyvin tietää, että nythän ei ole kysymys ota tai jätä -tarjouksesta ja nyt ei ole kysymys siitä, että Suomi ratkaisee tällä viikolla tai ensi viikolla, tuleeko tällainen ennallistaminen, vaan tästä lähtee neuvotteluprosessi käyntiin ministerineuvostossa, jossa meitä edustaa ympäristöministeri Ohisalo, ja Euroopan parlamentti myös muotoilee sitten oman kantansa tähän. Tällainen ennallistamisajatus, mitä mekin olemme tehneet Metso- ja Helmi-ohjelmalla Suomessa, on hyvä, mutta tällaisenaan sitä ei voi toteuttaa. [Puhemies koputtaa] Se menee liian pitkälle meidän metsien osalta [Puhemies: Kiitos!] ja on aivan liian kallis meille. Tällaisena se ei käy hallitukselle.

### 2.3. Suullinen kysymys EU-komission ennallistamisasetuksesta (Peter Östman kd)

Suullinen kysymys SKT 176/2022 vp

*Suullinen kyselytunti*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Tähän samaan asiakokonaisuuteen on kaksi muutakin ryhmää esittänyt varsinaiset kysymykset. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

*Keskustelu*

**16.31 Peter Östman kd:** Arvoisa puhemies, värderade talman! Jordbrukskrisen i Finland är så allvarlig att vår försörjningsberedskap är hotad.

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

Suomen maatalous on syvemmissä kriisissä kuin koskaan aikaisemmin. Tilanne on niin vakava, että meidän huoltovarmuutemme on uhattuna. Siksi kansallisen päätäntävällän osalta Suomen kannan on oltava tiukka ja tinkimätön. Suomen ei pidä kannattaa ehdotusta, joka kaventaisi metsänomistajien mahdollisuuksia päättää metsänhoidon tavoista. Ennallistamisasetuksella olisi haitallisia vaikutuksia myös maatalouteen — tämä vielä aikana, jolloin turvepeltoja tarvitaan ruokaturvan varmistamiseen ja fossiilista luopumista tulisi vauhdittaa bioenergialla. Ymmärrätekö te, arvoisat ministerit, kuinka vakavan paikan edessä Suomen maa- ja metsätalous on, kun te lähдете EU:n neuvottelupöytiin?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Kurvinen, olkaa hyvä.

**16.32 Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Östmanille erinomaisesta kysymyksestä. Tiedän tasan tarkkaan, miten vaikeassa tilanteessa suomalainen maatalous ja alkutuotanto ovat tällä hetkellä — todennäköisesti vaikein paikka Euroopan unioniin liittymisen jälkeen — tiedän kyllä tämän hyvin, ja joka ikinen kuukausi, kun vähintään kerran kuukaudessa käyn maatalousministerieitten ministerineuvostossa puolustamassa suomalaisten viljelijöitten etua, tämä asia siellä koko ajan on esillä.

Olen ihan samaa mieltä edustajan kanssa siitä, että tämä ennallistamisasetus ei saa estää turvepeltojen käyttöä ruoantuotantoon. On aivan selvä asia, että sellaista tilannetta ei voi tulla, että EU:n ennallistamisasetus estäisi turvepitoisten peltoalueitten käyttämisen ruoantuotantoon. Ilmastonmuutoksen takia sään ääri-ilmiöt lisääntyvät, kuivuus, kuumuus lisääntyvät. Turvepitoiset pellot kestävät kuumuutta ja kuivuutta paljon paremmin.

Totean, arvoisa puhemies, selvyiden vuoksi, että hallitus ei kannassaan hyväksy tällaista ennallistamisasetusluonnosta. Me emme tule hyväksymään tällaista, ja jatkamme neuvotteluprosessia, [Puhemies koputtaa] niin että siitä saadaan kunnollinen tai se hylätään.

### 2.4. Suullinen kysymys EU-komission ennallistamisasetuksesta (Harry Harkimo liik)

Suullinen kysymys SKT 177/2022 vp

*Suullinen kyselytunti*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Vielä kolmas varsinainen kysymys. — Edustaja Harkimo, olkaa hyvä.

*Keskustelu*

**16.33 Harry Harkimo liik:** Arvoisa puhemies, ärade talman! Liike Nyt ei hyväksy metsien sosialisointia, jota meidän vasemmistohallitus yrittää tehdä. Suomen metsät kuuluvat suomalaisille, ja me osaamme kyllä itse hoitaa niitä. Metsäteollisuutta ei voi ajaa alas tällä tavalla. Ministeri Kurvinen, oletteko valmiit perumaan tämän lakihankkeen ja säilyttämään suomalaiset metsät suomalaisilla, kuten ruotsalaiset ovat tehneet?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitos. — Ministeri Kurvinen, olkaa hyvä.

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

**16.34 Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen edustaja Harkimon kanssa samaa mieltä, tai hän hyvin kuvaa sen asian, että meille Suomessa metsäteollisuus on yhtä tärkeää kuin Saksalle on autoteollisuus. On ihan selvä asia, että ikipäivänä ei Saksa jäsenvaltiona hyväksyisi sellaista EU-lainsäädäntöä, joka rampauttaisi heidän autoteollisuutensa, ja Suomenkaan ei pidä hyväksyä sellaista ennallistamisasetusta, joka rampauttaisi meidän metsäteollisuutemme. Tässä tarvitaan nyt koko eduskunnan yhtenäisyyttä ja suuresta valiokunnasta hyvää kantaa tämän puolesta.

Arvoisa puhemies! Minulle sosialismi ei eteläpohjalaisena miehenä hirveästi maistu, se ei varmaan ole kellekään mikään yllätys. [Naurua] Onneksi meillä Suomessa metsät ovat pääosin perheitten ja yksittäisten ihmisten omistuksessa, ja toivottavasti Liike Nytään ei aja mitään metsien sosialisointia. On selvä asia, että hallitus ei hyväksy tällaista ennallistamisasetusta. Tällaisena sitä ei voi hyväksyä. Totean kuitenkin, puhemies, että Suomi on luonnontilan parantamisessa, niin sanotussa ennallistamisessa, maailman parhaita. [Puhemies koputtaa] Olemme toteuttaneet sitä vuosikymmeniä. Se on hyvä asia, että luonnontilaa parannetaan.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Nyt siirrytään lisäkysymyksiin. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Eestilä, olkaa hyvä.

**16.35 Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomus on elinkeinomyönteinen ja omaisuudensuojaa kunnioittava puolue, joka kantaa huolta myös ympäristön tilasta, kunhan toimet ovat oikeassa mittakaavassa tavoiteltuun päämäärään nähden. Meillä on olemassa Metso-metsiensuojeluohjelma, meillä on olemassa vapaaehtoinen — Metsokin on vapaaehtoinen — Helmi-ympäristönsuojeluohjelma, ja tähän jälkimmäiseen käytetään tällä vuosikymmenellä rahaa 750 miljoonaa, joten väite siitä, että me emme ole tehneet luonnonsuojelun eteen mitään, on kyllä puhdasta populismia.

Uskotteko te hallituksessa todella, että mahdollisesti useiden miljoonien hehtaarien pakkoennallistamistoimet tullaan toteuttamaan maanomistajien vapaaehtoisuuden kautta, niin kuin tässä asetuksessa on? Ja mistä löytyvät työntekijät ja koneet ennallistamisasetuksessa esitettyihin valtaviin määrälaihin näin pienessä maassa? [Puhemies: Kiitoksia!] Kysynkin: Mitä tapahtuu, jos vapaaehtoisuudella ei saavuteta sitovaa tavoitetta? Otetaanko silloin pakkokeinot käyttöön? Kuka maksaa, ja miten käy maanomistajien omaisuudensuojan?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Ministeri Kurvinen, olkaa hyvä.

**16.36 Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen edustajan kanssa täysin samaa mieltä siitä, että Suomi on jo parantanut luonnontilaa ennennäkemättömällä tavalla Euroopan unionissa. Pidänkin täysin kohtuuttomana sitä, että meidät asetetaan samalle viivalle kuin ne jäsenvaltiot, jotka eivät ole tehneet näitä hommiaan. Metso-ohjelma ja Helmi-ohjelma pitää huomioida, jos tällaista ennallistamislainsäädäntöä tuodaan.

On myös selvä asia, että Suomessa pitää kaiken lainsäädännön olla tarkkarajaista ja suhteellista. Takautuvia oikeusvaikutuksia ei voi olla. Suomen perustuslaki takaa omaisuudensuojan, Euroopan ihmisoikeussopimus takaa omaisuudensuojan, ja kaikissa olosuhteis-

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

sa pitää kunnioittaa maanomistajien oikeusturvaa ja yksityistä omaisuudensuojaa Suomessa, ja itse teen kaikkeni sen eteen.

Siksi, puhemies, hämmästelinkin sitä, että kokoomuksen europarlamentaarikko Sirpa Pietikäinen kannattaa erittäin lämpimästi tätä ennallistamisasetusta, [Eduskunnasta: Oh-hoh!] ja samoin näyttävät muutkin kokoomuksen europarlamentaarikot äänestävän tyhjää tai vastaan silloin, kun Suomen etuja pitäisi arvioida ja puolustaa europarlamentissa. [Puhemies koputtaa] Keskustan europarlamentaarikot ovat olleet eri mieltä, ja onneksi muitakin rakentavia kantoja sieltä löytyy.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

16.38 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Kurvinen vastasi minun kysymykseeni hyvin. Te olitte pitkälle samoilla linjoilla minun kanssani. Tosiasia on se, että minun kantani on oman tulkintani mukaan tiukempi kuin valtioneuvoston kanta. Ja minä luotan teihin, ministeri Kurvinen, eteläpohjalaisena ministerinä, että puhutte totta. Nyt kysymykseni sitten on: onko valtioneuvostolla kaksi kantaa? Minä olen lukenut valtioneuvoston kannan, ja se poikkeaa teidän tulkinnastanne.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.38 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtioneuvoston kanta tähän kysymykseen on tiukka. [Peter Östman: Ei ole!] Eduskunta varaa aikaa tämän kokonaisuuden käsittelyyn. Valiokunnat ovat lausuneet, ja suuri valiokunta tätä asiaa tulee käsittelemään, ja kantaa on, totta kai, eduskuntakäsittelyssä mahdollista entisestäänkin tiukentaa. Mutta me suhtaudumme siis hyvin kriittisesti tähän ennallistamiskokonaisuuteen. Me haluamme varmistaa, että kustannukset Suomelle eivät ole liian isoja. Siellä on tiettyjä kysymyksiä erityisesti esimerkiksi metsien käyttöön liittyen, joita me emme voi tällaisenaan hyväksyä, ja nyt me pyrimme vaikuttamaan siihen, että tämä asetus kokonaisuudessaan muodostuisi paremmaksi. Eduskunnalla on tässä myös oma roolinsa, ja tätä asiaa paraikaa tässä talossa käsitellään. Mikäli sitten on niin, että tämän neuvottelun jälkeen, jota EU:ssa käydään, tämä kokonaisuus ei ole riittävän hyvä Suomen näkökulmasta, niin me voimme aina tehdä sen arvion ja päätöksen, että me äänestämme sitä asetusta vastaan. [Timo Heinonen: Kansanedustaja Marin on pääministeri Marinin kanssa eri mieltä!]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Vähämäki, olkaa hyvä.

16.39 **Ville Vähämäki ps** (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Kysymykseni koskee eduskunnan budjettivaltaa, ja näkemykseni mukaisesti se on uhattuna, koska ennallistamisasetuksen hintalappu Suomelle on 930 miljoonaa vuosittain — tämä siis komission laskelmien mukaan. Ja kun mennään 30 vuotta eteenpäin, kokonaiskustannus on aivan valtava. Valtio on tässä maksumiehenä, ja pahimmillaanhan me siis otetaan velkaa, jotta me voidaan lapioida oja umpeen, niitä samoja oja, joita sotien jälkeen on pienillä kuokilla käsipelillä auottu.

Kaiken lisäksi tässä täytyy laskea kustannukset yksityisille sekä meidän metsäteollisuudelle. Nähdäkseni julkinen talous on uhattuna, omaisuudensuoja on uhattuna ja myöskin

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

maaseudun elinvoima. Mutta kysymykseni koskee tätä eduskunnan budjettivaltaa. Miten vastaatte tähän?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Kurvinen, olkaa hyvä.

**16.40 Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Vähämäki kuvasi hyvin yhtä isoa ongelmaa. Tämähän on ongelma-kimppu, tämä koko EU:n asetustalon tällä hetkellä. Yksi iso ongelma siinä kimpussa on se, että nämä kustannukset vaikuttavat valtavan suurilta. Saamani arvio oli, että noin 930 miljoonaa vuodessa, lähes miljardin, maksaisi tämä asetustalon Suomelle, mutta kustannukset ovat hyvin epäselviä. On hyvin epäselvää, mistä ne kustannukset tulisivat ja kuinka ne jakautuisivat. Tämä on tietysti yksi asia, joka täytyy selvittää, että mitä tämä maksaa, kuka sen maksaa, mitä se maksaa elinkeinoelämälle, [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] mitä se maksaa valtiolle. Ja sen takia, mikäli tällainen ennallistamisasetus sitten joskus valmiiksi tulee, tässä täytyy olla paljon joustavuutta jäsenvaltioilla. Jäsenvaltioiden pitää itse miettiä, miten sitä luonnontilaa parannetaan. Meistä jokainen ymmärtää, että Espanjassa on erilainen luonto kuin Irlannissa tai Suomessa, ja ei voi olla sellainen tilanne, että Bryssel sanelee, miten me teemme luonnonsuojelua ja luonnon parantamista Suomessa.

Sinänsä, puhemies, kannatan kyllä lämpimästi [Puhemies koputtaa] luonnontilan parantamista. Se on hyvä asia.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Orpo, olkaa hyvä.

**16.41 Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kokouksen kanta tähän asiaan on aivan selvä: Meidän mielestämme tärkeän metsäpolitiikan pitää olla meidän omissa kansallisissa käsissä ja EU-toimien, jos niitä tehdään, pitää olla kohtuullisia. Niiden pitää olla kohtuullisia myöskin silloin, kun tärkeää monimuotoisuutta suojellaan.

Nyt on kyse hallituksen kannasta. Hallituksen kannanmuodostukseen meni viikkokausia, ja sinä aikana menetettiin se mahdollisuus, jonka Ruotsi käytti, kun Ruotsi ilmoitti komissiolle, että metsäasiat ovat omissa käsissä. Meillä kesti viikkoja. Ja nyt viime päivien näytelmä, jossa hallitus on täällä eduskunnassa riidellyt, hallituspuolueet ovat eri mieltä, pääministeripuolue ja keskusta tukevat kokouksen kantaa, vasemmistoliitto ja vihreät ovat eri mieltä — onhan tämä erikoinen näytelmä. Koska kyse on miljardien kysymyksestä Suomelle, niin pitäähän hallituksella olla kanta, jotta voitte ajaa Suomen asiaa. Kysynkin pääministeriltä: onko hallituksella yksi kanta, ja mikä se on?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

**16.42 Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksella on kanta. Se on eduskuntaan toimitettu. Se kanta on tiukka, ja eduskunnan on entisestään sitä mahdollisuus tiukentaa. Mutta kun viitataan esimerkiksi hyvään naapurimaahamme Ruotsiin, jonka kanssa me teemme paljon yhteistyötä esimerkiksi juuri metsäpolitiikan saralla, on kuitenkin hyvä huomata, että tämä sama ennallistamisasetushan koskee Ruot-

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

sia. Se, että Ruotsissa on tällä hetkellä tehty joitakin ratkaisuja, ei tarkoita sitä, etteikö tämä sama asetus myös Ruotsia koskettaisi.

Suomen linja on ollut se, että me pyrimme vaikuttamaan tähän sisältöön kaikin mahdollisin keinoin. Hallitus tekee sitä aktiivisesti virkamiestasolla, ministeritasolla, ja myös minä olen puhunut tästä asiasta useaan otteeseen muun muassa komission puheenjohtajan kanssa. Eli me pyrimme vaikuttamaan tähän sisältöön kaikin mahdollisin keinoin, ja mikäli lopulta on niin, että tämä ei ole riittävän hyvä, siis riittävän hyvä, niin sitten meillä on aina mahdollisuus tehdä se harkinta ja arvio, äänestämmekö me tätä kokonaisuutta vastaan.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Kalli, olkaa hyvä.

**16.43 Eeva Kalli kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keskustan linja on selkeä: päätökset Suomen metsistä kuuluvat Suomelle, ja tästä on syytä pitää kiinni myös jatkossa. Tämä onnistuu parhaiten silloin, kun näkemykset ovat mahdollisimman selkeät ja yhtenäiset ja kun yhteistyötä tehdään yli hallitus—oppositio-ajan. Onnistuminen edellyttää yhteistyötä myös muiden samanmielisten maiden kanssa, ja tämän yhteistyön rakentamisesta iso kiitos ministeri Kurviselle. Mutta kyllä me tarvitsemme tiivistä yhteispeliä myös suomalaisten europarlamentaarikkojen kanssa, ja kansallisesti merkittävässä kysymyksissä on yksinkertaisesti pystyttävä pelaamaan samaan maaliin. Tämän toiveeni esitän myös kokoomuksen suuntaan, jonka mepeiltä odotan kyllä vahvempaa Suomen tavoitteiden edistämistä.

Arvoisa puhemies! Kysyn pääministeriltä: miten hallitus voisi edistää omalta osaltaan sitä yhteistyötä, että saisimme myös kaikki europarlamentaarikot mukaan Suomen vaikuttamistyöhön?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

**16.44 Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on todella tärkeä kysymys, koska europarlamentilla on oma roolinsa tämän kokonaisuuden käsittelemisessä, ja mielestäni on hyvin tärkeää se, että suomalaiset europarlamentaarikot pyrkivät edistämään niissä kysymyksissä, jotka erityisesti Suomea koskettavat, suomalaisten etua ja Suomen etua. Itsekin olen tavannut suomalaisia europarlamentaarikoita jokin aika sitten. Tiedän, että ministerit myös pitävät aktiivista yhteyttä, ja on myös tärkeää, että europarlamentaarikot keskenänsä käsittelevät näitä kansallisesti erittäin tärkeitä ja kriittisiä kysymyksiä. On selvää, että tämä kokonaisuus tullaan sitten käsittelemään trilogiassa ja europarlamentti tulee tässä näyttelemään tärkeää osaa. Ja ehkä omaltakin osaltani vetoamus kokoomuksen suuntaan ja kaikkien puolueiden suuntaan siinä, että tekisimme tässä laajaa yhteistyötä myös europarlamentin päässä.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Kauma, olkaa hyvä.

**16.45 Pia Kauma kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä ennallistamisasetus aiheuttaa Suomelle toteutuessaan lähes miljardin euron vuosittaiset kustannukset. Bruttokansantuotteeseen suhteutettuna Suomen kustannukset olisivat EU-maiden suurimmat. Tämä on meidän, kokoomuksen, mielestä erittäin suuri epäkohta tässä ennallistamisase-

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

tuksessa, tietysti mukaan lukien se, että me ylipäätään päättävällän siirtäisimme silloin EU:lle.

Pääministeri Marin, te totesitte, että EU-vaikuttaminen on tässä se ydinkysymys ja että teemme yhteistyötä naapurimaamme Ruotsin kanssa. Miten on mahdollista, että Ruotsi sitten on pystynyt tästä jättämään muistutuksen jo ajoissa? Itselleni järkytys suuressa valio-kunnassa oli suuri parisen viikkoa sitten, kun meille sanottiin, että Suomen aikaikkuna on umpeutunut. Emme enää voi jättää muistutusta tästä asiasta. [Puhemies: Kiitos!] Miten vastaatte tähän? Miten Suomi sitten vaikuttaa, kun aikaikkuna on jo mennyt umpeen? [Timo Heinonen: Kesällä olisi pitänyt tehdä töitä!]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

**16.46 Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ehkä sen voisin todeta, että kyllä omalta osaltansa tämä ennallistamisasetus tulee koskettamaan myös Ruotsia. Ei ole niin, että Ruotsi ikään kuin voisi irrottautua tästä EU:n yhteisestä politiikasta, vaan kyllä tämä kokonaisuus tulee koskettamaan Ruotsia.

Mitä tulee tähän toissijaisuusperiaatteen noudattamisen valvontaan Suomessa, niin tässä eduskunnalla on merkittävä rooli, ja eduskunta voi aina tuota oikeutta ja roolia käyttäen, [Välihuutoja kokoomuksen ryhmästä] ja tässä asiassa on ehkäpä hyvä käydä myös eduskunnassa keskustelua siitä, millä tavalla tässä on toimittu. Mutta me pyrimme siis vaikuttamaan tähän sisältöön — me pyrimme vaikuttamaan tähän sisältöön niin, että tämä olisi kokonaisuutena Suomen näkökulmasta paras mahdollinen. Me pyrimme tätä työtä nyt tekemään ja varmistamaan sen, että nämä Suomen huomiot tulevat tuossa asetusehdotuksessa huomioituiksi, ja siihen me tulemme tarvitsemaan laajaa yhteistyötä. Sitä tehdään naapurimaa Ruotsin kanssa, mutta sitä tehdään myös muiden maiden kanssa. Itse olen [Puhemies koputtaa] pian vierailemassa esimerkiksi Itävallassa, ja tiedän, että esimerkiksi metsäpolitiikassa Suomella ja Itävallalla on yhtymäkohtia, [Puhemies: Kiitoksia!] ja tulemme varmasti tästäkin kysymyksestä keskustelemaan.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja Puisto, olkaa hyvä.

**16.48 Sakari Puisto ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällä EU:n ennallistamisasetuksella aiheutetaan paljon haittaa Suomen taloudelle, maataloudelle ja metsätaloudelle. Tämä koskee Ruotsia, mutta Ruotsi teki ajoissa toissijaisuushuomautuksen eli katsoi, että asia ei kuulu unionin yksinomaiseen toimivaltaan.

Tämä ei ole kuitenkaan ainoa asia, missä Suomen kansallinen etu on jäänyt varjoon. Otetaan vaikka rakennusten energiatehokkuusdirektiivi, missä edellytetään rakennuksissa paljon ennaikaista, täysin tarpeetonta korjaamista Suomen olosuhteisiin: nämä materiaalit ovat fossiilisia, ne aiheuttavat vielä päästöjä ja miljardiluokan kustannuksia. Ajatellaan näitä lukuisia ehdotuksia, missä itse asiassa heikennetään suomalaisten luonnonvarojen käyttöedellytyksiä. Samaan aikaan on ehdotuksia, joissa suorastaan lisätään erilaista materiaali-riippuvuutta ulkomailta. Näitten esitysten huoltovarmuus- ja omavaraisuusvaikutusta ei ole otettu huomioon, ja nyt kysyisin: koska te aiotte käydä läpi nämä kaikki esitykset — siis koskien näitä biopohjaisia, metsiä, turvetta, niin edespäin, ja myös metalleja [Puhemies koputtaa] ja mineraaleja — ja käydä läpi niitten huoltovarmuus- ja omavaraisuusvaikutukset?

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Ministeri Kurvinen, olkaa hyvä.

**16.49 Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Puiston kysymys oli hyvin moninainen ja hyvä kysymys. Tätä työtä tehdään. Tietysti työministeri vastaa huoltovarmuusasioista, mutta puhun nyt EU-vaikutamisesta, EU-lainsäädännöstä. Meillä on sellainen haaste ollut tällä vaalikaudella, että Euroopan unionin komissio on tehnyt paljon lainsäädäntöaloitteita, jotka tavalla tai toisella koskevat suomalaisia metsiä ja metsätaloutta. Ne tulevat energiapolitiikan kautta, ne tulevat finanssipolitiikan kautta, ne tulevat ympäristöpolitiikan kautta. EU:lla ei tosiaan ole laillista toimivaltaa suoranaisesti metsäpolitiikkaan, mutta siellä yritetään vähän niin kuin välillisesti rajoittaa meidän metsien käyttöä. Olemme tehneet pitkin vaalikautta — jo edeltäjäni Jari Leppä teki — erinomaista työtä metsäedunvalvonnan eteen, ja itse olen jatkanut sitä työtä. Tässä juuri pari viikkoa sitten perustimme tällaisen metsäisten EU-maiden ryhmän. Siinä ovat virallisesti tällä hetkellä mukana Suomen lisäksi Itävalta, Ruotsi ja Slovenia, ja pyrimme siihen saamaan lisää muitakin metsäisiä EU-maita. Olemme kiihdyttäneet tätä metsiin liittyvää edunvalvontaa. [Puhemies koputtaa] EU:ssa pitää ymmärtää, että metsät ovat ratkaisu, ei ongelma. Metsät ovat ratkaisu.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Ministeri Ohisalo.

**16.50 Ympäristö- ja ilmastoministeri Maria Ohisalo** (vastauspuheenvuoro): Nyt tässä kohtaa lienee hyvä paljastaa kokoomuksen monet ratkaist. Olen ymmärtänyt, että edustaja Orpo on aktiivinen kalastaja. Tästä esityksestä puolet kohdistuu meidän sisävesiemme huonoon tilaan. Sisävesien tilalla on valtavan suuri merkitys vaikkapa meidän Itämeren, Saaristomeren hyvinvointiin. Olemme lukuisia keskusteluja käyneet täällä eduskunnan sisällä ministeri Kurvisen kanssa yhteistyössä myös kokoomuksen edustajien suuntaan Itämeren huonosta tilasta. Te jaksatte haastaa meitä tästä, kun me teemme täysillä töitä tämän asian eteen, ja nyt tämäkin asia on väärin, kun komission tasolta sanotaan, että pitäisi pystyä hieman parantamaan tätä sisävesien tilaa. Siis puolet näistä kustannuksista liittyy tähän, mutta täällä te puhutte vain metsistä. Se on yksi viidesosa tästä kokonaisuudesta. Luonnontilaa pitää pystyä parantamaan monin paikoin. Me olemme siihen sitoutuneet kansainvälisin sitoumuksinkin.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja Orpo, olkaa hyvä.

**16.51 Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä, kiitos oppitunnista. Me todellakin tiedämme, että kyse on kaikista eri luontotyypeistä, niin vesistä, soista, pelloista, metsistä kuin kaupunkimaisistakin ympäristöistä. Kyllä me kaikki tiedämme tämän, ministeri Ohisalo. Mutta kyse on nyt siitä, että tämä kokonaisuus, jonka komissio on esitellyt, on Suomelle kohtuuton: suorat vaikutukset talouteen lähes miljardi, ei pidä sisällään epäsuoria vaikutuksia. Eli tämä on kohtuuton.

Meidän pitäisi pitää nämä omissa käsissämme, niin kuin Ruotsi huomautuksellaan pyrkii tekemään, ja kun ne ovat meillä omissa käsissä, niin me voimme jatkaa sitä työtä, mitä me teemme tällä hetkellä eri luontotyyppien suojelemiseksi ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi, ja me olemme täysillä sitoutuneet siihen työhön. Mutta jos me teemme niin kuin komissio esittää, niin meillä ei ole varaa, kuulkaa, yhtään mihinkään. Vai miltä

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

kuulostaa ministeri Kurvisesta tämä äskeinen puheenvuoro? Onko hallituksella yksi linja? Se minua edelleen epäilyttää, kun te olette täällä eduskunnassa eri mieltä [Puhemies koputtaa] ja täällä kyselytunnillakin puhutte ristiin.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

**16.52 Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä kokoomuksen suunnalta jatkuvasti nyt viitataan Ruotsiin. Onko teillä sellainen käsitys, ja mistä se on muodostunut, että tämä ennallistamisasetus ei koskettaisi Ruotsia? [Oikealta: Ei!] Kyllä se koskettaa.

Mitä tulee tähän toissijaisuusperiaatteen noudattamisen valvontaan Suomessa, niin EU:n perussopimusten mukaan toissijaisuusperiaatteen noudattamisen valvonta on jäsenvaltioiden kansallisille parlamenteille kuuluva tehtävä. Täällä Suomessa se kuuluu eduskunnan käsiin. Eduskunnan ja suuren valiokunnan työjärjestykset sisältävät selkeät toimintasäännöt siitä, miten eduskunta voi sille kuuluvaa itsenäistä oikeutta käyttää. [Välihuutoja] Eduskunta voi siis aina toimia tässä toissijaisuusvalvonnassa täysin itsenäisesti ja omaloitteisesti, eikä sen tarvitse odottaa valtioneuvoston kirjelmiä tältä osin.

Valtioneuvosto seuraa kuitenkin jatkuvasti toissijaisuusperiaatteen toteutumista ehdotuksen käsittelyn edetessä, ja tähän toissijaisuusperiaatteeseen liittyvät Suomen kannat voidaan nostaa esiin neuvostossa myös missä tahansa lainsäädäntöprosessin myöhemmässä vaiheessa, riippumatta siitä, onko kahdeksan viikon määräaika päättynyt tai onko perusteltua lausuntoa annettu.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Myönnän vielä yhden puheenvuoron tähän kysymykseen. — Edustaja Purra, olkaa hyvä.

**16.53 Riikka Purra ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Toden totta — ennallistamisasetus on huono. Mutta kyllä tämä prosessi alleviivaa Suomen hallituksen surkeaa EU-vaikuttamisen prosessia. Vuosikausia tekin olette olleet rähmällänne uussuomettuneessa hengessä. Luulisi, että pelimerkkejä alkaisi pikkuhiljaa olla riittämiin, että jotakin voisi vastustaa.

Kyse ei ole koosta. Tämä pääministerin puheenvuoro kuulostaa aivan samalta kuin elpymispaketin yhteydessä. Te menette sinne neuvottelemaan, saatte jonkun minimaalisen muutoksen — se ei ole aivan niin huono Suomelle — ja tulette sieltä voittajina takaisin. Mutta kyse ei ole tästä. EU:lle ei kuulu toimivalta meidän metsiimme. Perussuomalaisille ei käy ennallistamisasetus isona mutta ei myöskään vähän pienempänä. Arvoisa pääministeri: aiotteko viedä Suomen viestin sinne ja sanoa ”ei” tälle paketille? [Eduskunnasta: Suora vastaus!]

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

**16.54 Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me aiomme vaikuttaa tähän sisältöön, kuten me olemme tehneet [Sanna Antikainen: Eli ette aio, tässä oli vastaus! — Välihuutoja] — kuten me olemme tehneet — ja me tulemme tekemään. Ja mikäli me emme saa vaikutettua tähän riittävästi, meillä on aina mahdollisuus arvioida, miten me tässä asiassa ja kysymyksessä äänestämme.

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

Mutta Suomen lähtökohta on tietenkin se, että me pyrimme vaikuttamaan siihen sisältöön. Siellä on paljon kysymyksiä esimerkiksi näihin kustannuksiin liittyen, joita täällä on nostettu esiin. Noihin laskelmiin liittyy paljon epävarmuuksia, ja me haluamme enemmän tietoa, parempaa tietoa, esimerkiksi siitä, millä tavalla nämä kustannukset muodostuisivat, miten ne jakautuisivat, minkälaisia vaikutuksia niillä olisi ja millä tavalla tästä kokonaisuudesta sitten täällä kansallisesti voitaisiin huolehtia niin, että nämä eivät ole kohtuuttomia.

Eli me pyrimme vaikuttamaan. Tässä on avoimia kysymyksiä, ja me pyrimme vaikuttamaan. Ja mikäli sitten tämä kokonaisuus ei loppujen lopuksi neuvotteluiden jälkeen ole riittävän hyvä, me voimme aina tehdä arvion siitä, miten me tässä äänestämme — äänestämmekö puolesta vai äänestämmekö vastaan.

Kysymyksen käsittely päättyi.

### 2.5. Suullinen kysymys yhdenvertaisesta palveluiden saatavuudesta (Jouni Ovaska kesk)

Suullinen kysymys SKT 178/2022 vp

*Suullinen kyselytunti*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Seuraava kysymys, edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

*Keskustelu*

**16.56 Jouni Ovaska kesk:** Arvoisa herra puhemies! Jatkuvasti tulee ihmisiltä viestiä, että he eivät ole yhdenvertaisia toistensa kanssa. Eli digipalvelut: kaikki ihmiset ohjataan tänä päivänä erilaisten laitteiden käyttöön, kun hommataan matkalippuja, pitää parkkeerata auto, yritetään saada pankkipalveluita, jonotetaan sähköyhtiöön. Kun näitä laitteita ei ole, ei ole varaa ostaa niitä tai ei ole sitä osaamista, niin palveluita ei silloin saa. Tästä jatkuvasti tulee viestiä eri-ikäisiltä, mutta tämä koskee tietysti ennen kaikkea ikäihmisiä. Eli, arvoisa hallitus, mitä me teemme, että ihmiset olisivat yhdenvertaisia, että niitä palveluita voisi saada myös niin, että ei välttämättä tarvitsisi sitä laitetta omistaa, ja että se olisi myöskin kohtuuhintaista ja helppoa, kun näitä palveluita tarvitsee?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Ministeri Henriksson, olkaa hyvä.

**16.57 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro):** Arvoisa puhemies! Tämä on erittäin keskeinen kysymys tänä päivänä, kun me tiedämme, että yhteiskunta digitalisoituu. On äärimmäisen tärkeätä, että jokaisella hallinnonalalla mietitään, miten voidaan kaikille suomalaisille näitä palveluita tarjota ja millä tavalla voidaan suomalaisia auttaa myös näitten digipalvelujen käytön osaamisessa. Tässä meillä jokaisella ministerillä on vastuu siitä oman hallinnonalansa toiminnasta.

Oikeusministeriössä me pyrimme siihen, että muistetaan, että kansalaisia kohdellaan yhdenvertaisesti. Ja mitä tulee ikäihmisten puoleen, me olemme tämän hallituskauden aikana myös perustaneet vanhusasiainvaltuutetun toimen, ja vanhusasiainvaltuutettu pystyy

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

myös nostamaan näitä asioita keskusteluun, ja mielestäni hän on myös aloittanut työnsä erittäin hyvin.

Tässä lähden siis siitä, että me jokainen pidämme huolta siitä, että tässä yhteiskunnassa pidetään [Puhemies koputtaa] kaikki mukana ja tuetaan kaikkia kansalaisia tässä uudessa yhteiskuntamuodossa, missä me nyt eletään.

Kysymyksen käsittely päättyi.

### 2.6. Suullinen kysymys maataloustukien maksatuksesta (Ano Turtiainen vkk)

Suullinen kysymys SKT 179/2022 vp

*Suullinen kyselytunti*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Edustaja Turtiainen, olkaa hyvä.

*Keskustelu*

**16.58 Ano Turtiainen vkk:** Kiitos, arvoisa puhemies! Suomalaiset maatilat voivat huonosti, ja nyt meitä uhkaa ruokakriisi itse aiheutettujen Venäjä-pakotteiden ja EU:n maataloustukien maksuaikataulujen siirtämisen takia. MTK:n johtokunnassa pelätään, että tilipäivän viivästyttäminen kuukausilla voi johtaa jopa maatilojen konkurssiaaltoon. Onhan se kumma, että koronatoimien aikana löydettiin rahaa satoja miljoonia pöytälaatikkokon-sulttifirmojen tukemiseen, mutta nyt ei löydy rahaa huoltovarmuuteen eli maatalouden tukemiseen. Kysyn hallitukselta: miten te aiotte korjata tämän tilanteen? — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Ministeri Kurvinen.

**16.59 Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Alkutuotanto on todella suurissa vaikeuksissa ei vain Suomessa vaan joka puolella Euroopassa johtuen Venäjän törkeästä hyökkäyksestä Ukrainaan ja sen sekoittamista koko globaalista ruokahuollosta ja eurooppalaisista ruokamarkkinoista. Hallitus toimi jo keväällä, teimme Suomen historian suurimman yksittäisen maatalouden tukipaketin, 300 miljoonan euron tukipaketin maataloudelle, jota maksetaan juuri tällä hetkellä.

Mitä tulee edustajan kysymyksiin liittyen maataloustukien maksatukseen, niin hyvällä ja varsin kyllä kovalla ja perusteellisella työllä yhdessä Ruokaviraston kanssa sain hoidettua tilanteen niin, että pystymme tänä vuonna maksamaan näitä niin sanottuja nautapalkkioita kuitenkin jonkin verran tiloille, ja se varmasti auttaa tässä kohtaa myös maksuvalmiuteen. Olemme lisäksi tälle vuodelle saaneet myös kiinteistöveron palautuksen maatalouden tuotantorakennuksille, ja teemme koko ajan töitä sen eteen, miten energiakustannuksia ja lannoitekustannuksia saataisiin tiloille hyvitettyä enemmän. Myös koko EU työskentelee, että lannoitteiden saatavuus ja hinnat saataisiin kohtuulliselle tasolle kaikille tiloille.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

**3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta sekä maakaasumarkkinalain ja huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta**

Hallituksen esitys HE 232/2022 vp

*Lähetekeskustelu*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Esittelypuheen vuoro, ministeri Lintilä, olkaa hyvä.

*Keskustelu*

**17.00 Elinkeinoministeri Mika Lintilä** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esitys sisältää kolme pääelementtiä, jotka ovat EU:n kaasuvaroasetuksen kansallinen toimeenpano, kaasun toimitusten osalta suojattujen asiakkaiden määritelmän laajentaminen ja Huoltovarmuuskeskuksen nimeäminen EU:n kaasun toimitusvarmuusasetuksen mukaiseksi kansalliseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi.

Viime heinäkuussa voimaan astunut EU:n kaasuvaroasetus on osaltaan vastaus valitsevaan kaasumarkkinoiden kriisiin ja varautumista talvikausiin. Asetus sisältää markkinatoimijoihin kohdistuvan kaasuvaroastojen täyttövelvoitteen. Tämä vaatii kansallisen toimeenpanon.

Kaasuvaroasetus velvoitti Suomen varmistamaan, että markkinatoimijat toteuttavat vuosittain marraskuun alkuun mennessä kaasun varastoinnin niin, että varastoitu määrä vastaa pääsääntöisesti 15:tä prosenttia Suomen edeltävän viiden vuoden kaasun kulutuksesta. Tämä on niin kutsuttu lisävarastointivelvoite. Kaasuvaroasetus on voimassa vuoden 25 loppuun saakka. Esitys on, että asetuksen mukaiset velvoitteet sisältyisivät väliaikaisella muutoksella tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annettuun lakiin. Tämä lisävarastointivelvoite koskisi noin 50:tä markkinatoimijaa, mukaan lukien maakaasun velvoitevarastoinnista käytännössä vapautetut maakaasulaitokset. Lisävarastointivelvoitteen piirissä olisivat myös teollisuuden toimijat, jotka vastaavat suuresta osasta kaasun kulutuksesta Suomessa. Tarkempi yksityiskohtainen varastointimäärä määräytyisi suhteessa toimijoiden kaasunkulutukseen edeltävien viiden vuoden aikana.

Arvoisa puhemies! Esityksen mukaan Huoltovarmuuskeskus vahvistaisi vuosittain lisävarastointivelvoitteen määrän. Lisävarastoinnissa olisi mahdollista hyödyntää Suomessa jo olevia velvoitevarastoja, jottei markkinatoimijoihin kohdistuisi kahdenkertaista varastointivelvoitetta. Varastointivelvoitteeseen luettava kaasu tai vaihtoehtoinen polttoaine voidaan käyttää talvikauden aikana.

Toiseksi Suomessa on ollut käytössä kaasun toimitusvarmuusasetuksen mukainen minimimääritelmä suojatuista asiakkaista, joihin kuuluvat vain kotitalousasiakkaat. Työ- ja elinkeinoministeriön ja Huoltovarmuuskeskuksen tekemässä selvityksessä tunnistettiin sote-alan ja elintarviketeollisuuden toimijoita, joiden kaasunsaanti vaarantuisi, jos venäläisen putkikaasun toimitus päättyisi. Suojattuihin asiakkaisiin esitetään lisättäväksi kaksi ryhmää: maakaasun jakeluverkkoon liitetyt elintarviketeollisuuden pk-yritykset, jotka ei-

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

vät pysty vaihtamaan kaasua muihin polttoaineisiin, sekä maakaasun jakelu- ja siirtoverkoon liitetyt terveydenhuoltoon, keskeiseen sosiaalihuoltoon, hätätilanteeseen, turvallisuuteen, koulutukseen ja julkishallintoon liittyvät palvelut.

Kolmanneksi Huoltovarmuuskeskus nimitettäisiin lain tasolla kaasun toimitusvarmuusasetuksen mukaiseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi. Huoltovarmuuskeskus on tosiasiallisesti jo hoitanut näitä tehtäviä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan ensi tilassa kaasun varastointivelvoitteen kohdistuessa jo tulevaan talveen. Tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annetun lain muutos esitetään olemaan voimassa 31.12.2025 saakka.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia esittelystä. — Edustaja Ari Koponen, olkaa hyvä.

**17.04 Ari Koponen ps:** Arvoisa puhemies! Kiitos, ministeri Lintilä, tästä varsin seikkaperäisestä esittelystä. Koska kaasuväsymyksen mukaisista lisävarastointivelvoitteita sovelletaan jo tulevana talvena, on ehdotetut lait saatettava voimaan kiireellisesti. Tämä esitetty maakaasun varastointivelvoite on kotitalouksille Suomessa vähäinen, sillä ne eivät juurikaan maakaasua käytä. Sen sijaan meillä kyllä on yrityksiä, joille maakaasu on kriittisen tärkeä raaka-aine, eli asia on tärkeä.

Perussuomalaiset ovat olleet aina ja korostetun paljon tänä vuonna huoltovarmuuden turvaamisen puolestapuhujia. [Mikko Lundén: Näin on!] Julkaisimme elokuussa uuden ulko- ja turvallisuuspoliittisen ohjelman, jossa huoltovarmuuskysymyksille annettiin huomattavan suurta painoarvoa. Toivottavasti myös ministeri Lintilä on tutustunut tähän.

Ja loppuun: on hienoa, että valtio on tullut turveasiassa perussuomalaisten jo pitkään esiin tuomalle linjalle ja perustanut valtavan turpeen valmiusvaraston. Huoltovarmuuskeskus on siis ensimmäistä kertaa varastoinut turvetta.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Kemppi, olkaa hyvä.

**17.06 Hilkka Kemppi kesk:** Arvoisa herra puhemies! Venäjän valtion hyökkäyssota käynnisti kiivaan keskustelun maakaasun tulevaisuudesta, ja olen varsin kiitollinen elinkeinoministeri Lintilälle, joka on johtanut sen jälkeen keskustelua voimakkaasti hankalasta tilanteesta eteenpäin, tehnyt töitä LNG-aluksen saamiseksi, uusiutuvan energian investointien jouduttamiseksi ja kaasutilanteen ratkaisemiseksi. Tämä hallituksen esitys parantaa huoltovarmuutta ja turvaa huoltovarmuuden kannalta kriittisten palveluiden ja yritysten toimintamahdollisuuksia kertakaikkisesti. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi määräaikainen laki kaasun varastointiin liittyen. Suomella ei nimittäin ole omaa kaasuväsymysoikeutta, joten varastointivastuu on suomalaisilla markkinatoimijoilla, ja tämä lisävelvoite nyt sitten ylettyy vuoteen 2025 asti, mikäli olen ymmärtänyt oikein.

Kaasun lisävarastointivelvoitteella pyritään turvaamaan kaasun riittävyys myös kysyntäpiikkien ja toimitushäiriöiden tapauksissa. Kuten aluksi kuvasin, tämä hyökkäyssodan käynnistäminen varsin vaikea kaasun toimitustilanne Suomelle aiheutti monenlaisia häiriöitä. Suomessa on sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoita, kuten sairaaloita, joiden toiminta on riippuvaista kaasun saannista. Omasta vaalipiiristäni, omasta maakunnastani Päijät-Hämeestä löytyy jo pelkästään 600 yritystä, joiden toiminta on suoraan riippuvaista kaasun toimituksesta. Näiden joukossa on esimerkiksi tällaisia nopean lämmitystekniikan va-

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

rassa toimivia yrityksiä, kuten leipomoita, automaalaamoita, erilaisia toimijoita, jotka tarvitsevat nopeaa lämmitystä oman elinkeinon pyörittämiseksi.

Olen kiitollinen siitä, että ministeri on kulkenut rinnalla näiden toimijoiden kanssa tässä muutoksessa, historiallisen vaikeassa tilanteessa. Ajattelen, että kuitenkin tämä kysymys on pitkälle myös alueellinen ja alakohtainen, ja sen takia toivon, että tämänkaltaisia esityksiä, jotka ennakoivat ja pyrkivät turvaamaan ennakolta vaikeita tilanteita, kuten kaasun loppumisen estäminen, tuodaan jatkossakin eduskuntaan. Toivon, että olemme myös rinnakkaskulkijoita näille vaikeille aloille ja vaikeille alueille tämän kaasun saannin osalta.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Savola, olkaa hyvä.

**17.08 Mikko Savola kesk:** Arvoisa puhemies! Tämä kaasun huoltovarmuusvarastointi ja siihen liittyvä lainsäädäntö on tietysti tärkeää, vaikkakaan kaasun käyttö Suomessa ei niin valtavan suurta ole. Mutta aivan kuten edustaja Kemppi hyvin tietää erityisesti hänen omalta kotialueeltaan, niin paikallisesti kaasunkäytöllä on hyvin isoakin merkitystä tietyille yrityksille, leipomoille, tietyille terveydenhuoltosektorin rakennuksille ja noin 4 000 kotitaloudelle, mitä Suomessa on. On hyvä, että varaudutaan, ja on hyvä, että myöskin tätä kaasun varastointia nyt katsotaan vakavasti.

Kaiken kaikkiaan energian osalta pitää valmistautua tulevaan. Tämä talvi tulee olemaan energian hinnan osalta kuluttajille vakava, yrityksille vakava, mutta uskon, että tämän talven yli kyllä päästään.

Mutta tämän talven jälkeen on se seuraavakin talvi, ja siihen pitää sitten varautua. Oikeastaan kysyisinkin ministeri Lintilältä siitä, mitä toimia työ- ja elinkeinoministeriössä on nyt valmisteltu, minkälaisia toimia meidän Huoltovarmuuskeskus on tehnyt ja tekee sen eteen, että meillä on puskuria myös sinne seuraavalle talvelle, talvelle 23—24, jolloin on uhka olemassa, että energian hinnat voivat olla vielä korkeammat. Ei ole näköpiirissä, että sota loppuisi Euroopassa. Tällä Venäjän aggressiivisella hyökkäyksellä on vaikutuksia, pitkäaikaisia vaikutuksia.

Oikeastaan kysyisinkin siihen liittyen: Nyt tällä lainsäädännöllä halutaan varmistaa tätä kaasua. Meillä varastoidaan tuontipolttoaineita, polttoöljyä, öljyä sen suhteen, että sitä niin sanotusti pahan päivän varalle on, mutta meillä on myös näitä kotimaisia polttoaineita, aivan keskeisimpänä huoltovarmuuspolttoaineena turve, mistä nyt on uutisoitukin, että näitä huoltovarmuusvarastoja sen osalta täydennetään. Haluaisin nyt kysyä teiltä, arvoisa ministeri: minkälaiset, tavallaan, terveiset lähetätte sekä paikallisille lämpöyhtiöille tästä tulevaisuuteen varautumisesta että myöskin niille tuottajille, jotka tuottavat meillä kotimaista polttoainetta, että sitä rohkeutta nyt olisi niitä huoltovarmuusvarastoja täyttää? Kuten tiedetään, ilman tuottajia ei huoltovarmuusvarastoja täytetä ja ei pystytä varautumaan siihen tulevaan.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Ministeri Lintilä, olkaa hyvä.

**17.11 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro):** Arvoisa puhemies! Suomen tilanne kaasun osalta on verrattain hyvä. Ensinnäkään meillä kaasu ei ole ollut niin isossa, hallitsevassa roolissa. Meillä taisi olla tuon venäläisen putkikaasun osuus noin viisi prosenttia meidän primäärienergian tarpeesta. Mutta siellä on näitä äärettömän tärkeitä, mitä tuli tässä esille edustaja Kempin puheenvuorossa: elintarvikevaraus ja se, että

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

meillä on terveystieteiden sairaaloita, jotka ovat käyttäneet desinfiointiin höyryä, joka valmistetaan kaasulla ja niin edelleen, eli täällä sillä on ollut roolia.

Nyt huoltovarmuuden kannalta turpeella on erittäin iso rooli. Se menee oikeastaan vähän samaan tilanteeseen kuin nyt Saksassa, jossa otetaan ruskohiili hyvin voimakkaasti uudelleen. He ovat tekemässä tällä hetkellä muistaakseni viittä LNG-terminaalia, joilla he tulevat omaa energiantarvettaan kattamaan, mutta he tulevat nyt sitten huhtikuun jälkeen korvaamaan ruskohiilellä energian. Hehän ajavat viimeisiä voimaloita huhtikuun loppuun asti. Sen jälkeen he kääntävät hiilenpolttoon. [Puhemies koputtaa]

Meillä turpeen osuus tulee varmasti olemaan muutaman seuraavan vuoden hyvinkin merkittävä sen aikaa, että me tullaan erilaisilla teknisillä uusilla malleilla sitten. Mikä se aika on — vaikea on tällä hetkellä sanoa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.

#### **4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi**

Hallituksen esitys HE 220/2022 vp

*Lähetekeskustelu*

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Avaan keskustelun. Esittelypuheenvuoro, ministeri Mikkonen, olkaa hyvä.

*Keskustelu*

**17.13 Sisäministeri Krista Mikkonen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvät kansanedustajat! Nyt käsiteltävässä hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annettua lakia, henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annettua lakia sekä sosiaalihuoltolakia. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

Esitys koskee ihmiskaupan uhrien auttamista, ja sen pääasiallisena tarkoituksena on parantaa ihmiskaupan uhrien asemaa. Esitys edistäisi ihmiskaupan ilmituloa, uhrien ohjautumista avun piiriin ja siten myös osaltaan rikosvastuun toteutumista.

Esityksen keskeiset muutokset liittyisivät vastaanottolain auttamisjärjestelmää koskevan sääntelyn muuttamiseen siten, että ihmiskaupan uhrien auttamisen liitännäisyys rikosprosessiin ja rikosprosessin eri vaiheissa tehtäviin ratkaisuihin heikkenee. Vastaanottolakiin esitetään muutoksia, joiden tavoitteena on, että ihmiskaupan uhrien auttamistoiminta muodostaisi itsenäisen ja erillisen kokonaisuuden suhteessa ratkaisuihin, joita rikosoikeusjärjestelmän puitteissa tehdään. Jatkossa auttamisjärjestelmän kautta saatavan avun jatkuminen perustuisi ensisijaisesti uhrin yksilöllisen tilanteen arviointiin eikä rikosprosessissa

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

tehtäviin ratkaisuihin. Uhrilla olisi siis oikeus saada apua rikosprosessin alkamisesta, jatkumisesta ja lopputuloksesta riippumatta, jos hänen katsotaan olevan auttamistoimien tarpeessa.

Vastaanottolakiin tehtäisiin myös muuta tarkentavaa sääntelyä ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän tarkoitusta ja tehtäviä koskien, jotta auttamisjärjestelmän tarkoitus olisi selkeämpi uhreille, viranomaisille ja muille tahoille.

Sosiaalihuoltolakia muutettaisiin lisäämällä tuen tarpeita koskevaan luetteloon muusta hyväksikäytöstä aiheutuva tuen tarve.

Arvoisa puhemies! Hallitus on sitoutunut vahvasti ihmiskaupan vastaiseen työhön. Hallitusohjelmassa on useita kirjauksia, joilla tehostetaan ihmiskaupan vastaista työtä sekä parannetaan ihmiskaupan uhrien asemaa ja oikeuksien toteutumista. Voimassa oleva vastaanottolaki kytkee auttamisen ja rikosprosessin toisiinsa tavalla, jota ei voida pitää tarkoituksenmukaisena tai perusteltuna uhrin näkökulmasta. Uhrin auttamisen ja rikosprosessissa tehtävien ratkaisujen välinen vahva yhteys näyttäytyy erityisen ongelmallisena auttamisjärjestelmästä poistamiseen liittyen. Nykytilanteessa henkilön oikeus ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän kautta saatavaan apuun voi lakata, jos asia ei etene rikosprosessissa, jos syyte nostetaan toisesta rikoksesta tai jos tuomioistuin hylkää ihmiskauppasyytteet. Ihmiskaupan uhrien auttamisella ja rikosprosesseilla on eri tavoitteet. Auttamistoimien tarkoituksena on tukea uhria toipumaan kokemastaan sekä fyysisesti että henkisesti, kun taas rikosprosessin tarkoituksena on selvittää, onko tapahtunut rikos, ja ratkaista rikoksesta epäillyn syyllisyys. Se, että rikosoikeudellisesti ei voida osoittaa ihmiskaupparikoksen tapahtuneen, ei välttämättä tarkoita, että henkilö ei tosiasiallisesti olisi joutunut ihmiskaupan uhriksi eikä olisi siten avun tarpeessa.

Auttamistoiminnan ja rikosprosessin välinen kytkös näyttäisi vaikuttavan siihen, että osa apua tarvitsevista uhreista jää vaille vastaanottolain mukaisia auttamistoimia joko siksi, että he eivät uskalla hakeutua auttamisjärjestelmän avun piiriin, tai siksi, että he joutuvat järjestelmästä pois, vaikka tarve auttamistoimille ihmiskaupan uhriksi joutumisen vuoksi olisi ilmeinen. Auttamistoiminnan kytkentä rikosprosessiin ei myöskään vaikuttaisi olevan perusteltua rikoksen selvittämisen näkökulmasta, eikä mainitun kytköksen heikentäminen vaikuta haitallisesti rikosvastuun toteutumiseen.

Sosiaalihuoltolain muutoksen tavoitteena on tehostaa ja selkiyttää ihmiskaupan uhrien auttamista hyvinvointialueilla. Lisäämällä sosiaalihuoltolakiin nimenomainen maininta muusta hyväksikäytöstä voitaisiin edistää sitä, että ihmiskauppailmiöön ja muuhun hyväksikäyttöön kiinnitettäisiin sosiaalihuollossa nykyistä enemmän huomiota ja että uhreja autettaisiin nykyistä paremmin sosiaalihuollon perusrakenteessa.

Arvoisa puhemies! Esityksellä edistettäisiin hallitusohjelman sekä valtioneuvoston ihmiskaupan vastaisen toimintaohjelman tavoitteita. Ihmiskaupan vastaisessa työssä keskeistä on ihmiskaupan ilmitulon edistäminen. Esityksen muutokset selkiyttäisivät auttamista koskevaa sääntelyä ja tekisivät siitä nykyistä ennustettavampaa. Tämä laskisi uhrin kynnystä hakeutua auttamisjärjestelmään ja tehdä rikosilmoitus koetusta hyväksikäytöstä. Esityksessä esitetään myös muita muutoksia, joilla olisi myönteinen vaikutus uhrin asemaan. Lain tasolla olisi jatkossa selkeästi säädetty tahosta, jonka asiantuntemusta voidaan hyödyntää ihmiskauppaan liittyvissä asioissa. Tämä vahvistaisi laaja-alaisesti ihmiskaupan vastaisen työn osaamista sekä viranomaisissa että kolmannen sektorin toimijoissa.

Arvoisa puhemies! Ihmiskauppa on vakava rikollisuuden muoto, joka loukkaa sen kohteeksi joutuneen henkilön perustavanlaatuista oikeutta ihmisarvoiseen elämään. Esityksen

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

keskeisenä tavoitteena on edistää ihmiskaupan ilmituloa. Kun ihmiskauppa tulee viranomaisen tietoon, sen kohteeksi joutunut uhri saa tarvitsemansa tuen ja avun hyväksikäytöstä toipuakseen. Näin hänellä on myös paremmat edellytykset tehdä yhteistyötä viranomaisien kanssa rikollisten vastuuseen saattamiseksi. — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia esittelystä. — Edustaja Kiljunen, Kimmo, olkaa hyvä.

**17.19 Kimmo Kiljunen sd:** Arvoisa puhemies! Kiitokset ministerille tästä asian esittelystä ja vieläpä perinpohjaisesta esittelystä, eli käytiin huolella läpi tätä ihmiskauppailmiötä ja sen luonnetta. Ja aivan oikein, kuten ministeri tässä viimeisinä sanoinaan halusi sanoa: ihmiskauppa on vakava ihmisoikeusrikos, ja siihen on syytä suhtautua kaikella vakavuudella.

Tässä hallituksen esityksessä on kuitenkin hyvin painavaa se, että tätä ei ainoastaan katsota nyt rikosoikeudellisesta näkökulmasta ja rikosprosessin kautta. Siihenkin täytyy kiinnittää vakavaa huomiota, että ihmiskauppaan syyllistyneet joutuvat rikosoikeudelliseen vastuuseen. Mutta liian monissa tapauksissa tämä rikosoikeudellinen prosessi joko on hidas tai ei johda siihen tulokseen, että aidosti aukeaa se ihmiskauppailmiö, ja siinä ihmiskaupan uhrit eivät saa sitä oikeutettua suojaa, minkä he ansaitsisivat. Tässä suhteessa on erittäin tärkeä tämän uudistuksen perussisältö: nimenomaan sosiaalihuoltolain kautta pyritään vahvistamaan niitä edellytyksiä, että vaikka tämä rikosoikeudellinen prosessi ei johtaisikaan selkeästi rikosoikeudelliseen vastuuseen, niin silti, kun me tunnistamme tilan, että joku ihminen on joutunut ihmiskaupan kohteeksi ja sen uhriksi, me pyrimme häntä aidosti auttamaan. On erittäin herkistä asioista kysymys, vaikeista ilmiöistä kysymys, ja meidän velvollisuutemme on sivistysvaltiona kaikilla tavoilla auttaa näitä ihmisiä. Ja tässä suhteessa tämä lainsäädäntöesitys, joka tässä nyt tulee meille käsittelyyn, on erittäin pal-kitseva ja vastaa sitä henkeä, millä täällä on hallitusohjelmaa rakennettu.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

**17.21 Jenni Pitko vihr:** Arvoisa puhemies! Ihmiskaupan uhri on ehkä haavoittuvaisim-massa asemassa tässä yhteiskunnassa. On pelottavaa hakea apua varsinkin, jos siinä avun hakemisen hetkellä joutuu pelkäämään tätä rikosprosessin ongelmaa.

On todella hyvä, että sisäministeri ehdottaa nyt tätä ihmiskaupan uhrin auttamisen ja rikosprosessin kytkemisen purkamista. Se tulee varmastikin laskemaan kynnystä avun hake-miselle. Se on erityisesti uhrin kannalta hyvä. Se suojaa niitä, jotka ovat erityisen huonos-sa asemassa.

Haluaisin kysyä ministeriltä alaikäisten ihmiskaupan uhrien paremmasta tunnistamisesta. Olen ymmärtänyt, että Suomessa on ollut puutteita siinä, miten me voimme erityisesti ihmiskaupan uhreiksi joutuneita alaikäisiä auttaa ja tunnistaa. Nyt tässä on ehdotettu tätä auttamisjärjestelmän roolin vahvistamista. Kysyisin: auttaako tämä sekä meidän viran-omaisia että kaikkia muita yhteiskunnan toimijoita tunnistamaan yhä paremmin alaikäisiä ihmiskaupan uhreja? Kysyisin myös: miten me kansalaiset pystyisimme paremmin tunnis-tamaan ihmiskaupan uhreja? Ehkä tämä on myös ilmiö, mistä suomalaiset eivät aina niin hyvin tiedä. Ihmiskauppaahan esiintyy pääasiassa ravintola- ja siivousalalla ja maataloilla,

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

ja olisi tietenkin tärkeää, että me jokainen pystyisimme vähän valvovan silmän avulla myös tunnistamaan näitä tilanteita ja ilmoittamaan niitä ja siten auttamaan uhreja.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Laakso, olkaa hyvä.

**17.22 Sheikki Laakso ps:** Arvoisa puhemies! Onko tähän millä tavalla lisätty resursseja ja rahoitusta? Me tiedetään kuitenkin kaikki, että tällä hetkellä tilanne on se, että tutkinnat ovat todella, todella pitkässä juoksussa ja tutkijoiden pöytien niput ovat huomattavasti korkeampia kuin valtion talousarvioesitys, vaikka olisi pienemmällä kirjoitettukin. On henkilökohtaisesti huoli siitä, että jos tällaisia lähdetään tekemään — mikä on äärettömän hyvä asia, ja siitä kiitokset ministerille, että tällaisen asian tuo eteenpäin — niin jos ei me hoideta resurssipuolta ja rahoitusta kuntoon, nämä tekijät — nämä, jotka näihin osallistuvat, ovat kuitenkin usein ulkomaalaisia — sitten aika helposti pääsevät karkuun siinä kohtaa, kun vähän ruvetaan asioita tutkimaan. Eli tällaisten asioiden tutkimisen nopeus olisi mielestäni aika ensiarvoisen tärkeää juuri sen takia, että tutkitaan turhaan, koska sitten ei koskaan enää löydetäkään kaveria sinne käräjäoikeuteen vietäväksi. Onko tähän mietitty resursseja ja rahoitusta millä tavalla? — Kiitos.

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Filatov, olkaa hyvä.

**17.24 Tarja Filatov sd:** Arvoisa puhemies! Ihmiskauppa on valtava bisnes, ja se on todellakin yksi julmimpia rikoksia, mitä maailmassa voi tehdä. Auttamisjärjestelmät ovat meillä suhteellisen uusia, ja minusta on erittäin hyvä tämä lainsäädäntö. Siinä on itse asiassa niitä elementtejä, joita eduskuntakin on useissa mietinnöissään ja lausunnoissansa peräänkuuluttanut, miten uhrin auttamista voitaisiin vahvistaa.

Jos me mietimme, niin me ehkä yhä edelleen tunnistamme paremmin pakkotyötä kuin sitten vaikkapa seksuaalista hyväksikäyttöä tai pakkoavioliittoja, joita meillä auttamisjärjestelmässä on. Kun kyse on paitsi rahasta ja tästä lainsäädännön tiukennuksesta ja selkiytymisestä, mikä mielestäni tässä esityksessä menee hyvään suuntaan, niin kysyisin oikeastaan ministeriltä: miten me turvaamme sen, että meillä on riittävästi osaamista? Usein pulonkaulana on myös se, olipa kyse sitten tunnistamisesta tai olipa kyse sitten siitä, että autamme ihmistä tässä prosessissa, että ne polut ja tarinat saattavat ihmisillä olla hyvinkin traumatisoituneet. Millä me löydämme sen avun silloin, kun meidän auttamisjärjestelmämme kuitenkin on kohtuullisen hajanainen?

**Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne:** Kiitoksia. — Edustaja Kemppi, olkaa hyvä.

**17.25 Hilikka Kemppi kesk:** Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia tämän hallituksen esityksen tuomisesta eduskuntaan. Ihmiskauppa on yksiselitteisesti rikollista, valtava bisnes, niin kuin tässä salissa on todettu, ja täysin ihmisoikeuksia loukkaavaa toimintaa. Tämä hallituksen esitys tuo hyviä asioita, nimittäin esimerkiksi Maahanmuuttoviraston kykyä toimia jatkuvasti muuttuvassa ympäristössä vahvistetaan ja sitten on tämä hakevan henkilötietojen käsittelyn parempi suojaaminen. Ajattelen, että nämä ovat hyviä toimia.

Sen lisäksi ajattelen, että erityisesti sosiaalialan ammattilaisten osaaminen ihmiskaupan osalta on varsin kriittistä, mitä tulee esimerkiksi oppilashuollon palveluihin, sieltä löytyvään ihmiskauppapäämääriseen, -osaamiseen tai muuhun sosiaalityöhön. Meillä olisi toki

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

Suomessa muutenkin tarvetta lisätä aikuissosiaalityötä, erityisesti ikäihmisten sosiaalityötä, mutta ajattelen, että tämän ihmiskauppaosaamisen tarve siellä puolella on valtava. Me todella tunnistamme parhaiten ehkä ihmiskaupan, mitä tulee esimerkiksi seksuaalirikoksiin tai tämänkaltaiseen rikolliseen toimintaan, mutta ajattelen, että tässä osajapulassa, joka meitä Suomessa tällä hetkellä vaivaa varsin paljon, on omat riskinsä, että se tulee lisäämään myös ihmiskauppaa pitkällä aikajänteellä, kun osaajia ei kertakaikkisesti löydy. Tämänkaltaisiin pahoihin skenaarioihin tulisi mielestäni varautua nyt myös ennakolta niin, ettei tämmöisiä tilanteita, työhön pakottamista, työtehtävien perässä pakkomuuttamista ja ihmisten myymistä käytännössä nähtäisi Suomessa missään määrin.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Edustaja Elo.

**17.27 Tiina Elo vihr:** Arvoisa puhemies! On tärkeää, että teemme määrätietoista työtä ihmiskaupan uhrien auttamiseksi ja tämän ilmiön kitkemiseksi yhteiskunnastamme. Haluan myös kiittää ministeriä tämän hallituksen esityksen tuomisesta tänne eduskuntaan.

Muutokset edistävät uhrin asemaa ja ovat koko yhteiskunnan etu. Tämän hallituksen esityksen keskeisillä muutoksilla edistetään ihmiskaupan ilmituloa, uhrien avun piiriin ohjautumista ja siten myös rikosvastuun toteutumista, kuten täällä on jo todettu.

Vähintään yhtä tärkeitä ovat ennaltaehkäisevät toimet ihmiskaupan torjumiseksi. Vahvistamalla laillisia maahantuloreittejä voidaan tukea hallittua maahanmuuttoa ja samalla torjutaan ihmiskauppaa ja salakuljetusta.

Ihmiskaupan uhrin on ajettu tilanteeseen, jossa he eivät voi päättää omista asioistaan. He ovat todella haavoittuvassa asemassa ja turvattomia, ja tärkeää on, että kynnys avun hakeamiseen tässä tilanteessa on mahdollisimman matala.

Ihmiskauppaa ja sitä muistuttavaa ihmisten hyväksikäyttöä on esiintynyt todella Suomessa esimerkiksi ravintola-alalla, siivousalalla ja maataloudessa. Haluankin vielä tässä nostaa esiin, että on tärkeää, että myös julkisen sektorin toimijat ovat hyvin hereillä kilpailuttaessaan esimerkiksi siivouspalveluita. Tähän tarvitaan koulutusta, että väärinkäytökset pystytään tunnistamaan.

Näitä ihmisoikeusloukkauksia tosiaan tapahtuu meidän kaikkien silmien alla, ja näillä lakimuutoksilla voidaan auttaa ihmiskaupan uhreja saamaan oikeutta ja pelastaa siten parhaassa tapauksessa myös ihmishenkiä. Ja kuten edustaja Pitko täällä totesi, niin on tärkeää, että olemme kaikki hereillä ja silmät avoinna ihmiskaupan ilmiöiden havaitsemisessa. On tärkeää, että asiasta puhutaan ja madalletaan kynnystä ottaa yhteyttä, jos pienikin epäily on, että kyseessä voisi olla ihmiskauppa.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Näin. — Ja ministeri Mikkonen, olkaa hyvä.

**17.29 Sisäministeri Krista Mikkonen** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Ja kiitos hyvistä kommentteista ja keskustelusta ja kysymyksistä.

Todellakin, niin kuin täällä sanottiin, nämä ihmiskaupan uhrin ovat kyllä kaikkein heikoimmassa asemassa olevia, ja sen takia tällä lakimuutoksella, jotta he uskaltavat hakeutua avun piiriin, tätä kynnystä halutaan madaltaa irrottamalla tämä rikosprosessi ja auttamisjärjestelmät toisistaan.

Tässä nousi esiin myös ihmiskaupan tunnistaminen ja se osaaminen, mitä tarvitaan. Meillä on hallituksessa tämän ihmiskaupan vastainen toimintaohjelma, jossa on mo-

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

nenlaisia toimenpiteitä siihen, miten pystymme paremmin auttamaan, ja siinä itse asiassa tämä tunnistamisen vahvistaminen, koulutus siihen liittyen, on isossa roolissa. Ja myös se kysymys, miten me jokainen voisimme olla siinä mukana, mikä tässä edustaja Pitkon puheenvuorossa nousi, on mielestäni hyvä. Esimerkiksi tässä tilanteessa, kun nyt Ukrainassa on sota ja sotapakolaisia on tullut valtava määrä Euroopan eri maihin, myös tänne Suomeen, tähän on kiinnitetty nyt erityistä huomiota ja annetaan neuvontaa esimerkiksi tänne tulijoille jo heti siinä tullessa, ja myös niiden ihmisten kohdalla, jotka auttavat ukrainalaisia, jotta jos tällaisia viitteitä tulee esille, pystytään tätä ilmiötä tunnistamaan ja ottamaan yhteyttä.

Täällä ihan oikein nousi esiin myös kysymys rikostutkinnan resursseista. Se on iso huoli, miten me pystyisimme niitä entistä paremmin vahvistamaan. No, tällä hallituskaudella on poliisien määrää lisätty, se on totta kai yksi tärkeä keino, ja me tiedämme, että meidän pitää tehdä siinä vielä enemmän, jotta nämä rikosprosessit eivät veny. Tässä tilanteessa tietysti auttaa myös se, että kun tämä auttamisjärjestelmä kytketään irti tästä rikosprosessista, niin ihmiset uskaltavat tulla avun piiriin ja uskaltavat tehdä sen rikosilmoituksen, jolloin myös näissä tietyissä prosesseissa voidaan siinä mielessä päästä nopeammin niihin kiinni, kun ihmiset tekevät rikosilmoituksia. Mutta kaiken kaikkiaan tämä kysymys tästä rikostutkinnan nopeuttamisesta on kyllä ihan oikea ja ei koske vain tämäntyyppisiä rikoksia ja ihmiskauppaan liittyviä rikoksia vaan kaiken kaikkiaan meidän rikoksiamme, ja sen osalta tietysti täytyy turvata resurssit.

Sitten tuli kysymys alaikäisistä. Nämä muutokset tietysti parantavat sekä täysi-ikäisten että alaikäisten uhrien asemaa. Alaikäisten osaltahan tietysti lastensuojelulla on iso rooli, ja sillä, että pystymme nyt tässä myös laajentamaan tätä auttamisjärjestelmää sitä kautta, että kuntien sosiaalihuolto tarjoaa apua, on sekä lasten kohdalla että myös muiden uhrien kohdalla iso merkitys.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.

### **5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rakennusten varustamisesta sähköajoneuvojen latauspisteillä ja latauspistevalmiuksilla sekä automaatio- ja ohjausjärjestelmillä annetun lain muuttamisesta**

Hallituksen esitys HE 238/2022 vp

#### *Lähetekeskustelu*

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ympäristövaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskusteluun. Edustaja Laakso.

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

### *Keskustelu*

**17.32 Sheikki Laakso ps:** Arvoisa puhemies! Täytyy ottaa heti tässä alkuun kyllä puheeksi se, että tässä pitää pitää todellakin huoli siitä, että tästä ei tule kauheita lisäkustannuksia asunto-osakeyhtiöille ja asukkaille ja kaikille tämmöisille. Joka tapauksessa, jos me ruvetaan oikein laajasti tällaista järjestelmää tekemään, sille hintalappu tulee julmettu. Kyllä meidän täytyy kuitenkin oikeasti ensin saada enemmän niitä autoja liikenteeseen tuonne. Nytkin jos katsellaan, niin latauspisteitä on markettien pihat täynnä ja tyhjänä siis. Se on eri asia, jos siellä olisi niitä autoja tälläkin hetkellä yllin kyllin, mutta tilanne on se, että ei me voida yhteiskunnan verorahoilla ihan järkyttäviä juttuja ruveta rakentelemaan tuonne, eliikkä kannattaa ottaa tällainen kustannuspuoli tässä asiassa huomioon. — Kiitos.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Ja edustaja Kiljunen.

**17.34 Kimmo Kiljunen sd:** Arvoisa puhemies! Hieman huolestuin, kun kuulin edustaja Laakson puheenvuoron, ja haluan siihen reagoida.

Sähköautot, hybridiautot eräänä formaattina sähköautoja ovat tulevaisuutta mitä suurimmassa määrin, ja meidän yhteiskuntamme täytyy tähän varautua nyt kaikilla tavoin, ja luonnollisesti myöskin lainsäätäjinä ja vastuunkantajina meidän täytyy helpottaa sitä siirtymistä. Tässä on vähän sama kysymys kuin aikoinaan, kun mustavalkotelevisio vaihtui väritelevisioksi: se vaatii tietyt toimenpiteet, että se tehdään, mutta se tulee tapahtumaan ja se on väistämätön ilmiö.

Tämä itse asiassa, kun edustaja Laakso viittasi marketteihin, että siellä on latauspisteitä, ja monissa paikoissa onkin niitä, ei ole ratkaiseva asia. Kyllä se ratkaiseva asia on se, millä tavalla kotitaloudet omissa kotipihoissaan pystyvät tämän lataustoiminnan tekemään, koska se on se primäärilähde, mistä lähdetään liikenteeseen joka päivä. Nämä latauspisteet muualla helpottavat sitä sähköauton käyttöä. Luonnollisesti niitä täytyy saada yhä laveammin, mutta se ratkaisee, kuinka me saadaan kotitaloudet tähän mukaan, asunto-osakeyhtiöt aidosti mukaan tekemään näitä aluksi ehkä pienimuotoisemmin. Mutta aika pian ollaan siinä tilanteessa, ihan muutaman vuoden sisällä, että se täytyy tehdä laajamittaisesti taloyhtiöidenkin puitteissa, että näitä sähkölatauspisteitä tulee, ettei sitten tule niitä kiusallisia tilanteita, joista itsekkin olen todistamassa, kun meitä on muutamia, jotka käyttävät hybridi-autoa, ja olemme sitten vähän niin kuin hankalassa tilanteessa, kun ajamme ihan omien talojemme liepeille, jos on esimerkiksi rivitaloalueesta kysymys, ja siinä sitten joudutaan vähän niin kuin piha-alueella liikkumaan, jotta saadaan ladattua, kun ei ole olemassa latauspistettä siinä normaalilla parkkipaikalla.

Kyllä tässä täytyy tehdä iso työ nyt ihan välittömästi, että me edesautamme sitä, että latauspisteet tulevat mahdollisuuksien mukaan ulottuville myöskin kotitalouksien käytettäviksi, ja se on se lähtökohta, mille sitten rupeaa olemaan tarvetta koko yhteiskunnankin puitteissa. Sähköautot ovat tulevaisuutta.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Edustaja Soinikoski.

**17.36 Mirka Soinikoski vihr:** Arvoisa puhemies! Käsittelyssä oleva ehdotus on osa EU-direktiiviä, jonka tarkoituksena on parantaa rakennusten energiatehokkuuksia korjaamalla ja uudistamalla vanhaa rakennuskantaa. EU:n tavoitteena on jopa kaksinkertaistaa energia-

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

remonttimäärät seuraavan kymmenen vuoden aikana. Keskeisenä tavoitteena on vauhdittaa rakennetun ympäristön vihreää siirtymää. Hallituksen esityksellä lainsäädäntöön tehdään direktiivin vaatimat muutokset rakennusten tarkastusvelvoitteista. Lakiin lisättäisiin direktiivissä edellytetyt säännökset, joilla eräät rakennukset vapautetaan rakennusten energiatehokkuusdirektiivin mukaisista lämmitys- ja ilmastointijärjestelmien tarkastusvelvoitteista. Ehdotuksella vältetään turhaa byrokratiaa, joka saattaisi pahimmillaan vain jarruttaa muiden kuin asuinrakennusten energiatehokkuusvaatimuksia. Ilmastokriisin aikakaudella on tärkeää löytää keinoja, jotka sekä velvoittavat että kannustavat ihmisiä ilmastotekoihin.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys ehdottaa tarkastusvapautuksia esimerkiksi sellaisiin rakennuksiin, joissa on jatkuva sähköinen seurantatoiminto. Ehtona tälle on se, että seurantatoiminto mittaa järjestelmien tehokkuutta ja ilmoittaa rakennuksen omistajille tai hoitajille muutoksista energiatehokkuudessa. Yksi esimerkki tällaisesta rakennuksesta ovat autotallit, joissa on sähköajoneuvojen latauspiste tai latausvalmius. Täyssähköautojen määrä on viimeisen vuoden aikana yli kaksinkertaistunut. Ladattavien hybridien määrä on puolestaan kasvanut 47 prosenttia. Sähköautojen kasvanut määrä vaatii myös kasvavaa latausinfraa, ja sen seurauksena yhä useammassa autotallissa tulee olemaan asennettuna latausvalmius sähköautoille. Uusiin autotalleihin latausvalmius tulee lähes automaattisesti. Olisi julkisten resurssien haaskausta, jos jokainen näistä lukuisista uusista latauspisteistä pitäisi käydä erikseen tarkistamassa. Se ei myöskään edistäisi parhaalla mahdollisella tavalla liikenteen vihreää siirtymää vaan pahimmillaan aiheuttaisi pullonkaulan liikenteen sähköistymiselle.

Tämä hallituksen esitys ja EU:n direktiivi ovat malliesimerkkejä siitä, että pienilläkin pykälämuutoksilla voidaan edistää vihreää siirtymää. Ilmastoteot eivät useinkaan ole näytettäviä ja suuria muutoksia vaan pieniä ja puisevia pykäliä, joilla vaikutetaan kaikkien elämää helpottavasti. Se myös osoittaa, ettei vihreässä siirtymässä ole kyse aina mullistuksista vaan arkielämän muuttamisesta ympäristölle kestäväksi ja ihmisille sujuvammaksi.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Edustaja Laakso.

**17.38 Sheikki Laakso ps:** Arvoisa puhemies! En todellakaan väitä, että sähköautot eivät olisi tulevaisuutta. Niitten ihmisten, jotka ovat sähköautoa ajelleet, kokemukset niistä tuntuvat olevan aika positiivisia, ja he tuntuvat olevan sitä mieltä, että heti sen sähköauton voisi itsekkin hommata, kun rahaa siihen on.

Sitä, että mustavalko-tv aikoinaan muuttui väri-tv:ksi, ei nyt ihan tällä tavalla tuettu, ja mielestäni se on aika huono esimerkki siihen verrattuna. Tietysti itse olen sen verran nuorempi, vaikka en mikään nuori ole, hyvinkin keski-ikäni ylittänyt, mutta jotenkin veikkaisin, että aikoinaan kun ovat bensa- ja dieselautot tulleet, niin ei sitä jakeluverkkoa silloin tuettu yhteiskunnan rahoilla vaan se toimi markkinaehtoisesti. Ei henkilökohtaisesti minulla ole ainakaan mitään sitä vastaan, että markkinaehtoisesti näitä asioita viedään eteenpäin, mutta en näe oikeudenmukaiseksi sitä, että muille autoilijoille, bensa- ja dieselautoilijoille, jotka joutuvat maksamaan tälläkin hetkellä ihan julmetusti siitä, että he voivat ajella autoilla tuolla pitkin teitä, todennäköisesti tulotaisin lyömään vielä lisälaskua siitä, että saadaan sähköautoilijoilta kustannuksia alaspäin.

Kaikki ovat kehuneet, kuinka edullista on sähköautolla ajaa. Olen sitä mieltä, että sähköautoilu saakin olla edullista, mutta ei se tarkoita sitä, että nämä kaikki muutkin kustan-

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

nukset pistetään sitten muitten tielläliikkujien maksettavaksi. Elikkä jokaisen pitää jollain tavalla osallistua omaan ajoneuvokäyttämiseensä, ja sähköautoilijoitten mielestäni tulee osallistua ihan samalla lailla kuin muittenkin, eikä niin, että valtio tukee tämän homman. — Kiitos.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Edustaja Kiljunen.

**17.40 Kimmo Kiljunen sd:** Arvoisa puhemies! Ei tässä nyt kannata pitkää debattia käynnistää edustaja Laakson kanssa tästä, mikä tulevaisuus on ja kuinka sitä joudutetaan. Voi olla, että esimerkki väritelevisiosta ja mustavalkotelevisiosta oli huono. Kysymys oli vain siitä, että meillä tapahtuu muutoksia yhteiskunnassa, ja kun aikanaan sitten katsotaan vuosikymmenten takaa, niin me nähdään, mitkä olivat ne tekijät, jotka siinä vaikuttivat ja miten ne mullistivat sitten maailmaakin ja ihmisten käyttäytymistäpoja.

Nyt tässä on kysymys kuitenkin siitä, että kun puhumme sähköautoistumisen yleistymisestä ja laajenemisesta, niin se perusprinsiippi ei siellä ole ollut markkinaehtoisuus, kun siitä on puhuttu. Se keskeisin lähtökohtahan, minkä takia me suosimme tällä hetkellä liikenteen sähköistymistä eri muodoissaan, liittyen siihenkin, mitä täällä muut edustajat ovat jo tuoneet esille, ovat vihreän talouden perusrakenteet siinä suhteessa, että me pyrimme nyt vapautumaan fossiilisesta energiasta ja pyrimme tukemaan muuntotyypisiä energiantuotantomuotoja, ja tästä nyt on kysymys. Silloin siinä ovat taustalla myöskin nämä isot asiat, joista me olemme tänäänkin paljon puhuneet, ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuus, tämän elävän ympäristön turvaaminen, ja se antaa sille sen perusteen, että me voimme ihan tukeakin tätä kaikki yhdessä, myöskin ne ihmiset, jotka käyttävät jopa hevoskulkuneuvoja tai kulkevat jalkaisin tai pyöräilevät tai käyttävät muita kulkuneuvoja, julkisia kulkuneuvoja tai yksityisiä fossiilisella polttoaineella toimivia autoja. Me yhdessä tuemme sitä prosessia, että luonto ympärillämme säilyy ja vapaudumme fossiilisesta energiasta. Tämän siirtymäkauden kuluihin osallistumisesta nyt on kysymys ja sen jouduttamisesta, siis toistan: sen jouduttamisesta. Tästä nyt on kysymys.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ympäristövaliokuntaan.

## 6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ilmastolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 239/2022 vp

*Lähetekeskustelu*

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ympäristövaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan tässäkin vaiheessa enintään se 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Menään keskusteluun. Edustaja Soinikoski.

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

### *Keskustelu*

**17.43 Mirka Soinikoski vihr:** Arvoisa puhemies! Hallitus antoi viime keväänä uuden ilmastolain, ja se astui voimaan heinäkuussa. Uusi ilmastolaki on Suomen kansallisen ilmastotyön perusta. Uudistetussa laissa asetetaan päästövähennystavoitteet aina vuoteen 2050 asti. Tavoitteena on, että päästöjä vähennetään vuoteen 2030 mennessä 60 prosenttia ja vuoteen 2050 mennessä 90 prosenttia vuoden 1990 tasosta.

Keskeinen parannus hyväksytyssä ilmastolaissa on myös maankäytön sisällyttäminen siihen. Meillä on valtavasti mahdollisuuksia maankäytön puolella niin metsissä, rakentamisessa kuin maataloudessakin päästöjen vähentämiseen ja hiilinielujen vahvistamiseen. Yhdessä nämä toimet luovat polun kohti hiilineutraalia hyvinvointivaltiota, jossa sekä ihmiset että luonto voivat hyvin.

Arvoisa puhemies! Nyt annettu esitys eduskunnalle täydentää voimassa olevaa ilmastolakia. Ilmastolaissa säädetään neljästä valtakunnallisesta ilmastopolitiikan suunnitelmasta, jotka ohjaavat Suomen kasvihuonepäästöjen vähentämistä ja ilmastomuutokseen sopeutumista. Täydennetty ilmastolaki velvoittaa jatkossa myös kuntia laatimaan ilmastosuunnitelman. Suunnitelma velvoittaa kuntia asettamaan itselleen oman päästövähennystavoitteen ja laatimaan toimet sen saavuttamiseksi.

Ilmastosuunnitelmien ulottaminen myös kuntiin ja alueille on keskeinen ja erittäin kannatettava ehdotus. Viime kädessä juuri kunnat toteuttavat niitä toimia, joilla päästöjä vähennetään ja ilmastomuutokseen sopeudutaan etenkin maankäytön ja liikenteen osalta. Ilmastomuutos on globaali ilmiö, mutta käytännön ratkaisut siihen tehdään paikallisella tasolla. Täydennetty ilmastolaki ottaa tämän entistä paremmin huomioon.

Arvoisa puhemies! Hallitus täydentää ilmastolakia selkeyttämällä säännöksiä muutoksenhausta. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset valitusmenettelystä ja valitusoikeuteista tahoista. Nämä lisäykset ovat tarpeellisia, sillä lainsäädännön on oltava mahdollisimman yksiselitteistä. Monitulkintainen lainsäädäntö ei voi saavuttaa tavoitteitaan, jos sen soveltamisessa tapahtuu paljon tulkintaeroja. Siksi on erittäin hyvä, että lakia korjataan yksiselitteisemmäksi. Lisäyksillä myös parannetaan oikeusturvan toteutumista ilmastolain alalla, kun oikeushenkilöillä on selkeä ymmärrys siitä, miten mahdollisiin epäoikeudenmukaisuuksiin voi hakea muutosta. Muutoksenhakuoikeuden täsmentäminen lisää ilmastotoimien hyväksyttävyyttä, kun oikeudet hakea tarvittaessa muutoksia oikeuslaitokselta ovat yhdenvertaiset.

Ilmastomuutoksen hillitseminen ja luontokadon pysäyttäminen ovat aikamme suurimpia kysymyksiä. Ilmastotavoitteiden toteuttaminen demokraattisesti ja sosiaalisesti oikeudenmukaisesti on tie, jolla onnistumme hillitsemään ilmastomuutosta ja pysäyttämään luontokadon ajoissa. Nyt on jo kiire.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Edustaja Elo.

**17.46 Tiina Elo vihr:** Arvoisa puhemies! Keväällä hyväksyimme tässä salissa yhden tämän hallituskauden tärkeimmistä laeista, uuden ilmastolain. Uudistuksen myötä vuoden 2035 hiilineutraaliustavoite kirjattiin lakiin, ja asetimme ilmastopaneelisuositukseen perustuvat päästövähennystavoitteet vuosille 2030, 2040 ja 2050. Myös maankäyttösektori ja tavoite nielujen vahvistamisesta tulivat osaksi lakia.

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

Ilmastolain kokonaisuudistus on pysyvimmän jäljen jättävä hallituksen ilmastopäätös. Tämä on tärkeää siksi, että ilmastomuutoksen hillinnällä on kiire. Kansainvälisen ilmastopaneelin helmikuussa julkaisemassa ilmastomuutoksen vaikutuksia koskevassa raportissa todetaan, että ilmastomuutos vaikuttaa laajasti ja vaarallisella tavalla miljardeihin ihmisiin sekä luonnon monimuotoisuuteen. Uusimmassa, huhtikuussa ilmestyneessä raportissa todetaan, etteivät nykyiset toimet riitä ilmaston lämpenemisen rajaamiseen 1,5 asteeseen. Ilmastotoimia on tehostettava globaalilla tasolla mahdollisimman pian. Ilmastolaki viitoittaa Suomen työtä tässä koko ihmiskunnan yhteisessä taistelussa elinkelpoisen planeetan puolesta.

Arvoisa puhemies! Ilmastolain kokonaisuudistuksesta jäi puuttumaan kaksi olennaista osaa: kuntien tehtävät ilmastomuutoksen torjunnassa sekä muutoksenhaun selkeyttäminen. Nämä nostimme esiin myös ympäristövaliokunnan mietinnössä. Kunnissa tehdään Suomen ilmastopäätösihin olennaisesti vaikuttavia päätöksiä koskien muun muassa maankäyttöä, liikennettä, energiaratkaisuja, julkisia hankintoja ja koulutusta. Moni suomalainen kunta onkin jo lähtenyt ilmastotyöhön ja itse asiassa kirittänyt myös valtion tavoitetta. Suomalaisista jo lähes kaksi kolmasosaa asuu kunnissa, joilla on valtiota varhaisempi hiilineutraaliustavoite.

Tämän esityksen keskeinen tavoite on vauhdittaa ilmastotyötä myös sellaisissa kunnissa, joissa suunnitelmallinen ilmastotyö ei vielä ole käynnistynyt tai edennyt pitkälle, ja samalla tuetaan suunnitelmallista ilmastotyötä ihan kaikissa Suomen kunnissa. Valtio tukee kuntien ilmastotyötä myös rahallisesti, ja ensi vuoden budjettiin on esitetty tukea kuntien ilmastosuunnitelmille. Kuntien päätökset vaikuttavat keskeisesti koko Suomen päästökäytännön ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen. Nykyisellään tilanne on tosiaan se, että kunnille ei kuitenkaan ole ilmastolaissa asetettu velvoitteita, ja tämä asia tällä esityksellä nyt korjataan. Tämän lain mukaan jokainen kunta tulee laatimaan jatkossa ilmastosuunnitelman kerran valtuustokaudessa. Kunnat ja niiden olosuhteet ovat erilaisia, ja siksi on tärkeää, että kukin kunta voi suunnitelmassa asettaa itselleen päästövähennystavoitteen sekä toimet, joilla tämä tavoite saavutetaan. Kunnat voivat laatia suunnitelmia myös yhdessä. Halutessaan kunta voi suunnitelmassa asettaa myös sopeutumiseen ja hiilinieluihin liittyviä tavoitteita tai toimia.

Tässä onkin tärkeitä yhtymäkohtia myös toiseen ihmiskuntaa kriittisesti uhkaavaan kriisiin eli luontokatoon. On tärkeää, että huolehdimme kaikilla tasoilla siitä, että emme ilmastotoimilla kiihdytä luontokatoa. Kuntien ilmastotavoitteita voidaan saavuttaa vain yhdessä asukkaiden, yritysten, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Tärkeää on myös kuntien välinen verkostomainen yhteistyö ja hyvien käytäntöjen jakaminen. Kuntien vastuu ja rooli on tarjota asukkaille kestävän arjen puitteet ja yrityksille kestävä toimintaympäristö. Parhaiten se onnistuu kumppanuuksilla eri toimijoiden kesken.

Arvoisa puhemies! Tämä toinen puute, joka nyt korjataan tällä hallituksen esityksellä: Ilmastolakiin lisätään myös selkeyttävät säännökset muutoksenhausta. Lakiin lisätään säännökset valitusmenettelyistä sekä valitusoikeutetuista tahoista. Tosiaan nykyinen ilmastolaki ei sisällä säännöksiä siitä, kuinka valtakunnallisiin ilmastopolitiikan suunnitelmiin voi hakea muutosta, ja tämä on aiheuttanut epäselvyyttä. Uudistus edistää oikeusturvan toteutumista ilmastolain alalla ja selventää tilannetta. Ilmastotyöhön tarvitaan mukaan kaikki toimijat. Siksi on tärkeää, että kuntien merkittävä rooli ilmastomuutoksen torjunnassa tulee nyt näkyväksi myös ilmastolaissa.

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Näin. — Ja edustaja Filatov.

**17.51 Tarja Filatov sd:** Arvoisa puhemies! Tämä laki on todellakin tervetullut, ja se täydentää ilmastolain kokonaisuutta. Erityisen tärkeää on, että me saamme kunnat tosissaan ja täysillä mukaan ilmastopolitiikan tekemiseen, koska itse asiassa kunnissa on paljon mahdollisuuksia asian ratkaisuun.

Sitra teki vuonna 21 tutkimuksen siitä, miten meidän kunnat ovat vastanneet näihin haasteisiin, ja silloin noin kaksi kolmasosaa kunnista oli asettanut itselleen tavoitteita. Jos kunnat saavuttaisivat nuo tavoitteet, niin itse asiassa niiden päästöt puolittautuisivat ja vuotuinen päästövähennys olisi 20 miljoonaa tonnia, joka on siis arvioitu vuodesta 2018 vuoteen 2035 mennessä. Suuruusluokaltansa tämä vähennys vastaa yli puolta Suomen hiilineutraalisuustavoitteen edellyttämistä päästövähennyksistä. Se ehkä kuvaa sitä suuruusluokkaa, miksi on tärkeää saada kunnat mukaan.

Tähän asti kunnat ovat asettaneet tavoitteita, mutta niiden seuranta ja itse asiassa toimenpiteiden aikaansaaminen ovat olleet ohuempia, ja siksi on tärkeää, että tämä laki edellyttää, että tehdään suunnitelma ja että se tehdään myös tietyin väliajoin, koska vasta siten, kun sitä tehtyä suunnitelmaa seurataan määrätietoisesti, tiedetään, ovatko ne toimet vaikuttaneet, ja sen vuoksi uskon, että tällä tulee olemaan merkitystä meidän ilmastopäästöjen vähentämisessä.

Tärkeää on myös se, että näitä suunnitelmia voidaan tehdä yhteistyössä, koska varmasti meillä on niin pieniä kuntia, että niiden yksittäiset resurssit eivät riitä perusteellisen ja kunnollisen, realistisen suunnitelman ja toimien tekemiseen, mutta kun asiantuntemusta jaetaan ja tehdään näitä yhdessä, niin sitä kautta saadaan parempia tuloksia.

Tässä on keskustelussa jo noussut esiin se, että itse asiassa ilmastotavoitteita on ryhdytty asettamaan kuntatasolla, mutta meidän luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä me olemme vielä alkutekijöissä, ja toivoisin, että me osaisimme näissäkin suunnitelmissa kytkeä nämä kaksi asiaa toisiinsa paremmin kuin tähän mennessä, koska niillä on iso merkitys ja saattaa olla, että me emme vielä oikeastaan edes ymmärrä, mitä luonnon monimuotoisuuden oheneminen tarkoittaa ja miten suuri vaikutus sillä saattaa olla meidän elinolosuhteisiimme.

Erityisen tärkeää mielestäni on, että me tuomme tällaisia esityksiä juuri nyt, koska energian hinnannousu on synnyttänyt ikään kuin keskustelukulttuurin, jossa ajatellaan, että ilmastopolitiikka pitäisi pysäyttää, koska energian hinta nousee. Ihmisten näkökulmasta on aiheellista vastata niihin huoliin, joita energian hinta on tuonut, mutta se ei tarkoita sitä, että meidän pitäisi lopettaa ilmastopolitiikka. Päinvastoin nämä kaksi ilmiötä ovat asioita, joihin on etsittävä ratkaisuja samanaikaisesti.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Ja edustaja Pitko.

**17.53 Jenni Pitko vihr:** Arvoisa puhemies! Kunnat päättävät suurimmasta osasta Suomen päästöistä, ja niillä on siksi iso rooli päästövähennysten tekemisessä. Onkin siis erinomaisen hyvä asia, että jatkossa kunnat tekevät kerran valtuustokaudessa tämän ilmastosuunnitelman joko yksin tai yhdessä muiden kanssa.

No, me tiedetään, että kunnat — erityisesti kaupungit mutta kaikki kunnat — voivat vaikuttaa todella monitahoisesti niihin päästöihin, ja uskon syvästi, että juuri tällaisella ilmastosuunnitelmalla se ymmärrys siitä, kuinka moni asia päästöihin vaikuttaa, ja osaaminen

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

siitä, miten niitä voidaan hyvin arkisissakin asioissa vähentää, kasvavat. Ehkä tärkeintä on juurikin se ymmärrys ja sitä kautta niiden mahdollisuuksien huomaaminen. Joka kerta kun suunnitellaan vaikka liikennettä, voidaan samalla myös tutkia sen päästövähennykset, ja ehkä saadaan myös sitten lisäperusteita jonkun tietyn ratkaisun tekemiseksi. Esimerkiksi kävelyn ja pyöräilyn edistämisellä voi olla todella iso merkitys päästövähennyksille joukkoliikenteen lisäämisen lisäksi. Tietenkin kun kestävä, vähäpäästöinen liikenne on tehty helpoksi ja houkuttelevaksi, niin ihmiset kyllä sen valitsevat automaattisesti.

Myös maankäytöllä on totta kai valtava merkitys. Erityisesti kasvavat kaupungit aiheuttavat joskus jopa metsäkatoa ottaessaan käyttöön uusia viheralueita sen sijaan, että pystyisivät täydennysrakentamalla ja tiivistämällä tehokkaammin käyttämään maapinta-alaa, ja olisi tärkeätä saada myös tämä metsäkatoasia näkymään kuntien toiminnassa. Totta kai moni kunta ja kaupunki omistaa myös todella paljon metsää, ja on oleellista, miten sitä metsää hoidetaan: onko se hiilinielu vai jopa päästölähde? Julkisilla hankinnoilla on valtava merkitys sille. Oma kotikaupunkini Oulu hankkii jopa sadoilla miljoonilla euroilla vuosittain asioita, ja siksi se, minkälaiset kriteerit siellä ovat, vaikuttaa siihen, minkälainen ilmastovaikutus niillä on. Totta kai myös kunnan oma rakentaminen on oleellisessa osassa. Vähäpäästöinen rakentaminen on täysin kunnan omissa käsissä.

Onkin siis hyvä, että jatkossa kaikki kunnat laativat kerran valtuustokaudessa tämän ilmastosuunnitelman. Meidän ymmärryksemme ja osaamisemme kasvavat sitä kautta, ja olen varma, että tämä näkyy myös päästövähennyksinä tulevaisuudessa.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Edustaja Mäkelä.

**17.56 Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Tämä lakiesitys koskien tätä kuntien ilmastosuunnitelmaa on itsessään luonteeltaan varsin tekninen ja neutraali, joskin se tietenkin aiheuttaa sen, että taas kuntiin tulee yksi ylimääräinen byrokraattinen pykälä ja suunnitelmaa lisää kaudessa, joka työllistää valtuutettuja ja virkamiehiä. Se tässä ehkä on riskinä, että niihin suunnitelmiin jollain tavalla väkisin ajetaan sisälle joitain tällaisia metsänhoidollisia uskonkappaleita erilaisten hakkuiden välttämisestä ja muusta. Toivottavasti näin ei tule tapahtumaan.

Kuitenkin tämä ilmastolaki ylittäänsä on esimerkki näistä hallituksen tekemisistä, jotka ovat luonteeltaan puhtaasti ideologisia ja etenkin tässä muuttuneessa maailmanpoliittisessa tilanteessa suorastaan vahingollisia. Oli jo ennen kriisiä niin, että tämä hiilineutraalisuustavoite vuoteen 2035 mennessä oli ennenaikainen. Se on 15 vuotta aikaisemmin kuin muualla Euroopan unionissa, ja sellaista tavoitetta ikinä ei olisi pitänyt ottaa, koska se vahingoittaa Suomen taloutta ja kilpailukykyä niin voimakkaasti, ja nyt viimeistään tästä tavoitteesta pitäisi päästä eroon. Ja mitä hallitus on nyt tehnyt tämän asian eteen: tehnyt lain, joka määrittää tämän tavoitteen.

Hyvä puoli kuitenkin tässä laissa verrattuna esimerkiksi tähän EU:n ennallistamisasetukseen on se, että on meidän omassa vallassamme muuttaa tämä laki ja kumota tämä laki, kun sen jossain vaiheessa voimme enemmän Suomen etua ajattelevan hallituksen valtaan tultua tehdä. Eli tämä laki itsessään on Suomelle ja sen kilpailukyvyille vahingollinen. Sitä täytyy muuttaa muuttuneissa olosuhteissa.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Ja edustaja Laakso.

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

**17.58 Sheikki Laakso ps:** Arvoisa puhemies! Näitä ilmastosuunnitelmia työnnetään kunnille, ja kaikkien kuntien — ei nyt ihan kaikkien, mutta suurimman osan kunnista — rahat ovat aivan loppu. Omassa kotikunnassani Kouvolassakin me jouduimme myymään sadalla miljoonalla kouluja, esimerkiksi juuri valmistuneen koulun, juuri remontoitujen pelastuslaitoksen ynnä muita rakennuksia sen takia, kun meidän rahat eivät riitä. Se, mitä edustaja Filatov tässä äsken sanoi, että kunnat eivät ole tehneet näitä juttuja riittävästi, no, se johtuu nimenomaan siitä, että niillä ei ole ollut rahaa. Se näkyy meidänkin kuntapäätöksenteossa, se ei ole siitä kiinni, etteikö siellä olisi haluja, mutta niitä sitten vähän niin kuin ollaan tekvinään ja tehdään kaikennäköisiä ilmoituksia ja liitytään KAISU-verkostoon ja kaiken näköistä tämmöistä. Sehän on näennäistä puuhastelua, ja tuhlataan vielä niitä vähiäkin rahoja sitten kaikennäköiseen, millä ei ole sitten loppupelissä mitään vaikutusta koko ilmastohommaan.

Toivoisinkin, että jos hallitus tällaisia ratkaisuja rupeaa oikeasti kauheasti vääntämään ja tällaisia velvollisuuksia kunnille määräämään, valtio osoittaisi rahat tähän koko leikkiin. Kyllä sanon ihan suoraan, että ei meillä Kouvolassa ole rahaa tähän touhuun. Jos ei hallitus sitä rahaa meille anna, niin ei me näitä pystytä tekemään. Tai sitten me myydään kohta meidän uimahallit ja kirjastot ja kaikki muutkin ruotsalaiselle eläkesijoitusyhtiölle, jonka tehtävä on tehdä voittoa, niin että ruotsalaiset vanhukset saavat eläkkeensä. Ei kai meidän Kouvolan tarkoitus ole ruveta elättämään ruotsalaisia eläkkeensaajia? Mutta tähän se menee, jos tämmöisiä vaatimuksia koko ajan lisätään ja lisätään. Rahat vaan loppuvat. — Kiitos.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Kiitos. — Edustaja Mäkelä.

**18.00 Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Tuo edustaja Laakson puheenvuoro innoitti minut ottamaan vielä tähän asiaan kantaa. Elikkä tähän on tilanne Suomen kunnissa ja kaupungeissa. Ei tarvitse puhua mistään periferioista, puhutaan ihan maakuntakeskuksista: kouluja lopetetaan, rakennuksia puretaan, mietitään, pitäisikö myydä energiayhtiöitä, ja mietitään vastaavia täysin epätoivoisia toimenpiteitä. Väestöennusteet näyttävät, että väki katoaa. Sen perusteella tehdään päätöksiä koulujen lakkauttamisista, jotka ovat itseään toteuttavia ennusteita: kun kouluja päätetään lakkauttaa, niin väestö todellakin häviää niiltä alueilta. Tässä ilmapiirissä ja tässä todellisuudessa sitten pitäisi tehdä näitä ympäristöpäätöksiä ja ilmastosuunnitelmia kunnalle, kun ei ole rahaa perustehtävien hoitamiseen. Eihän tässä ole mitään järkeä.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Näin. — Edustaja Pitko.

**18.01 Jenni Pitko vihr:** Arvoisa puhemies! Olen itse kuullut ihan erilaista viestiä alueilta ja kunnista. Moni toivoo saavansa nimenomaan uutta vauhtia kunnan elinvoimaan vihreästä siirtymästä. Jos vihreä siirtymä osuu omalle kohdalle, omalle kaupungille, paikkakunnalle, se usein tarkoittaa uusia työpaikkoja. Vihreän siirtymän yritykset ovat niitä, mitkä tällä hetkellä investoivat, niitä, joita kaupungit, kunnat, maakunnat ja alueet kaikin voimin houkuttelevat paikalle, ja itse asiassahan se, että kunnat jatkossa tulevat tekemään tämän ilmastosuunnitelman, ei velvoita tekemään mitään toimia vielä, mutta olen aivan varma, että moni kunta siinä yhteydessä mielellään niitä tekee, kun ymmärretään, miten niitä voidaan tehdä sen normaalin toiminnan lomassa. Kysehän on siitä, että meidän täytyy muuttaa kes-

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

täväksi se meidän olemassa oleva toiminta, jota tapahtuu joka tapauksessa. Emme voi rakentaa mitään uutta kerrosta nykytilanteen päälle, vaan kaikki, mitä me teemme, pitää tehdä jatkossa ekologisten reunaehtojen rajoissa. Ei ole sellaista valoisaa tulevaisuutta yhdellekään kunnalle tai kaupungille, missä näitä asioita ei tarvitsisi ajatella. Nyt valtio tukee tässä työssä, siis tukee kuntia tämän ilmastosuunnitelman tekemisessä. Se tulee nimenomaan vastaan siinä väistämättömässä kehityksessä, joka kuntia ja kaupunkia joka tapauksessa odottaisi.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Edustaja Laakso.

**18.03 Sheikki Laakso ps:** Arvoisa puhemies! Oli edustaja Pitkon puheen alun takia otettava puheenvuoro.

Kyllä, todellakin näitä investointeja tulee, mutta niin kuin me ollaan nähty, näitä investointeja imuroivat juuri nämä kunnat, joilla talous on kunnossa ja joilla koko ajan tulee lisää kasvua ynnä muuta. Toivon, että edustaja Pitko laittaa minulle vaikka sähköpostilla, mikä tällainen innovatiivinen maailmanpelastajafirma voisi tulla meille sinne Kouvolaan, koska meillä oikeasti väkeä häviää tuhat ihmistä vuodessa. Me joudutaan koko ajan painiskelemaan näiden juttujen kanssa. En minä voi mennä sinne kotikuntaan sanomaan torille ihmisille, että olkaa ihan huoletta, kyllä tänne meille varmaan joku yritys kohta tulee, millä on vihreä siirtymä ja mistä tulee suurin piirtein uusi Nokia. Tämä on sellaista lapsenomaisista ajattelua, että näitä kaikkia asioita tulee, että joitain firmoja vain tulee sieltä ja kaikkia vihreitä juttuja tulee. Joku sen kaiken jutun joka tapauksessa maksaa. Meillä on tälläkin hetkellä eräs suhteellisen suuri valtionyhtiö, mikä tulee tekemään tämän vihreän siirtymän takia ihan hyvää tulosta, mutta se johtuu siitä, että me pakotetaan ihmiset maksamaan siitä. Ei se auta tätä kansantaloutta, että jokainen ihminen joutuu maksamaan joka päivä enemmän kuin aikaisempina päivinä siitä asiasta, että joku tietty yritys sitten pääsee hyötymään siitä. En minä epäile yhtään, etteikö näistä vihreistä siirtymistä näitä investointeja tule ja tietyt kaupungit tule näistä hyötymään, mutta ikävä puoli on se, että ne ovat juuri ne kaupungit, mitkä ovat menestyneet jo tähänkin mennessä.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Edustaja Mäkelä.

**18.05 Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Vaikka vihreä siirtymä yleisesti tuntuu Suomessa tarkoittavan sitä, että työpaikat siirtyvät joihinkin muihin maihin, kun investointeja ei tule Suomeen, niin kyllä joitakin vihreän siirtymän työpaikkoja myös tulee Suomeen.

Itse tulen kaupungista, joka on asiassa varsin vahvoilla tällä hetkellä yliopistonsa teknologisen osaamisen johdosta, eli Lappeenrannasta — LUT-yliopisto on Lappeenrannassa, sillä on siellä toimipiste, ja Lappeenrannassa on nyt alkavaa toimintaa esimerkiksi synteettisten polttoaineiden valmistuksen suhteen. Eli tällaista ympäristöteollisuutta ja -teknologiaa vihreä siirtymä kyllä on, mutta siihen, että se konkretisoituisi työpaikoiksi, on vielä pitkä matka, niin että puhuttaisiin riittävän suuresta määrästä työpaikkoja korvaamaan entisiä menetettyjä teollisuuden työpaikkoja.

Ennen kaikkea jos nyt valtio säätää sellaisen lain, että valtuuston on pyöriteltävä joku ympäristösuunnitelmapaperi kerran kaudessa, niin en kyllä ymmärrä, millä tavalla se varsinaisesti niitä ympäristöteollisuuden työpaikkoja, vihreän siirtymän työpaikkoja, kaupun-

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

kiin lisäksi — ja edelleenkin se ei väestörakennetta muuta muuksi eikä sitä, että kaupungilla ei ole rahaa.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Edustaja Pitko.

**18.06 Jenni Pitko vihr:** Edustaja Laakso pyysi esimerkkejä, mikä voisi olla tällainen vihreän siirtymän työpaikka. Voin kertoa elävän esimerkin omasta synnyinkunnastani Kemistä, joka voi ehkä jollakin tavalla olla samankaltaisessa tilanteessa kuin Kouvola, josta väki vähenee ja teollisuuden työpaikat ovat vähentyneet: Sinne entisen Veitsiluodon paperitehtaan tilalle ollaan tekemässä Euroopan suurinta tekstiilikierrätyslaitosta, ja sitä investointia ei varmastikaan tulisi ilman kiristyneitä ympäristönormeja ja kiertotalouden kunnianhimoistakin edistämistä, mitä Suomessa ja Euroopassa ollaan tehty. Sellaiselle työpaikalle — siis satoja ihmisiä työllistävälle teollisuuslaitokselle — ei varmastikaan olisi ollut isoa kysyntää ilman vihreätä siirtymää.

Itse ajattelen, että vihreä siirtymä kuuluu myös niille paikkakunnille, joilla ei mene yhtä hyvin. Olen siinä mielessä edustaja Laakson kanssa samaa mieltä, että Suomessa alueellinen eriarvoistuminen on aito ongelma, ja jos me ajattelemme, että vihreä siirtymä tapahtuu vain siellä, missä ovat hyvin asiat, niin se tulee entistä enemmän vain lisäämään tätä eriarvoistumista. Itse pidän tärkeänä, että vihreä siirtymä kuuluu myös maaseudulle, se kuuluu myös supistuviin kaupunkeihin ja supistuviin kuntiin, se kuuluu myös Kouvoolalle. Meidän täytyy tehdä ilmastotyötä myös osana aluekehitystä, ja kun me käytämme aika merkittäviäkin EU:n aluekehityskehityksen rahoja, niin pidän hyvänä sitä, että niissä on yhä enemmän otettu huomioon ilmastokestävyys. Tässä edustaja Mäkelän tuoma Lappeenranta on aika hyvä esimerkki, joka on nimenomaan EU:n aluekehitysrahoituksella ja yliopiston ja ammattikorkeakoulun yhteistyöllä pystynyt synnyttämään uutta tieteellistä tutkimusta, uusia ammattikorkeakoulualan tki-panostuksia sekä konkreettisesti yrityksiä, ja uskon, että Lappeenranta tulee todella hyvin menestymään.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Edustaja Laakso.

**18.08 Sheikki Laakso ps:** Arvoisa puhemies! Nyt edustaja Pitko osui kyllä naulan kantaan ja ihan keskelle siihen. Toitte hyvän esimerkin tästä tilanteesta, mistä äsken itsekin puhuin, siitä, kun otitte esimerkiksi tämän Kemin vaatekierrätysjärjestelmän. Tässä tulee juuri se koko bisnes ja koko raha sille alueelle ja siihen yritykseen siitä, että me velvoitetaan ihmiset maksamaan se bisnes. Eli me korotetaan ihmisten jätteenkierrätysmaksuja ynnä muita tällaisia, mistä saadaan se bisnes. No, se on sille Kemille hyvä juttu, mutta se ei koko millekään muulle Suomelle tule.

Minä tiedän, että vihreitten eduskuntaryhmä kävi tutustumassa Paimion kierrätyslaitokseen. Juttelin erään edustajan kanssa siitä asiasta, ja näki oikein, kuinka innostunut hän on siitä, mutta totuus on se, että kun itse alalla pyörin ja kävin sen saman asian katsomassa, niin oli kaameata katsoa, mitä pelleilyä se koko touhu on, oikeasti. Me tehdään kauhea järjestelmä tuonne. Me kerätään pikkuroskiksissa vaatteita Kouvolan kirjastoltakin ja toimitellaan niitä toiselle puolelle Suomea, ja sitten niitä rouhitetaan siellä kappaleiksi. Koneet eivät edes pelaa, kun me mennään vierailulle. Kukaan ei ole tekemässä sille koneelle yhtään mitään, vaikka hälytysvalot tiltaavat siellä, koska ei niillä ole mitään kiirettä siellä, koska ne tuottavat varastoon tavaraa, millä ei ole kysyntää. Sen koko laitoksen kapasiteetista ihan

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

murto-osa menee tällä hetkellä oikeasti uudelleen käyttöön, ja siitä uudelleen käytettäväs-täkin määrästä menee todella, todella pieni määrä vaateteollisuuden uusiokäyttöön. Suu-  
rimmasta osasta siitä tehdään väkisin esimerkiksi autojen eristeitä ynnä muita vastaavia. Sen näki hyvin, kun minä alkuun siihen asiaan tutustuin, tuntui siltä, että hei, hitsi, tämä-  
hän on hyvä juttu, mutta sitten kun oikeasti perehtyi siihen asiaan, niin huomasi, että sehän  
on ihan päähänsä touhua. Puuvilla on käytännössä katsoen ainoa tuote, millä on jonkun-  
näköisiä markkinoita. Oli hyvä esimerkki, kun kysyin tehdasta pyörittävältä ihmiseltä sii-  
nä ulkona, että tämä on sitten ilmeisesti se laitos, mitä te aina näytätte siinä kohtaa, kun on  
rahalle tarvetta. Sain aikaan remakat naurut ja nyökyttelyt siitä asiasta.

Mutta hei, tällainen järjestelmä toimii, kun me pistetään ihmiset maksamaan siitä järjes-  
telmästä, mutta ei tämä nyt minun mielestäni tuo mitään uusia innovatiivisia työpaikkoja  
vihreyden saralla. — Kiitos.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Edustaja Myllykoski.

**18.11 Jari Myllykoski vas:** Arvoisa puhemies! Minun täytyy sanoa, että hämmentyneenä  
vähän kuuntelen tätä teidän debatointianne, toisaalta hyvää ja toisaalta pahaa, mutta kyllä  
minä itse odotan tällaisia Lappeenrannan kaltaisia tapahtumia. Minä toivon hirveästi,  
että kunnissa tehdään suunnitelmia, ja niitten suunnitelmien keskiössä pitää olla se, että jul-  
kisen puolen pitää investoida vihreän siirtymän hankkeisiin. Meidän on pakko sitä kautta  
luoda referenssejä suomalaiselle yritystoiminnalle, että kun meillä joku kikkare tässä  
maassa kehitellään, jota pystytään sitten valmistamaan täällä ja markkinoimaan, niin sil-  
loin sen julkisen puolen on kannettava se pieni riski ja vastuu siitä, että sille laitteelle saa-  
daan referenssi, jotta se on myyntikelpoinen tavara johonkin muualle, ettei tarvitse sitä in-  
novaatiota myydä sitten ulkopuolelle.

Kyllä minä nyt ajattelisin niin, että meillä on verkostoja sitä varten, että vaatteet ke-  
rätään, meillä on joka paikassa milloin minkäkin firman Uffaa ja muuta, niin että en minä  
usko, että tässä vaatebisneksessä, kun ne sinne menevät... Tervehdin suhteellisella tyyty-  
väisyydellä, että Kemiin tällainen tulee, kun en pidä sitä kauhean järkevänä, että meillä  
kerätään rätei ja lumpui ja sitten ne rahdataan johonkin, jossa ne mukamas hyödynnetään,  
kun me nähdään niitä kuvia tuolta kehityksistä, kun ne käyvät plokkaamassa sieltä ja  
koettavat myydä niitä meidän käytöstämme hylättyjä vaatteita toisilleen ja muuta. Se on  
kestämätön tilanne. Tällainen on paljon fiksumpi tilanne, ja siinä mielessä on harmi, jos  
jossain vain rahan toivossa kierrätystä tehdään.

Minä voisin sanoa kupariteollisuuteen liittyen, että kun se kerran maasta on kaivettu,  
niin kupari kiertää 80-prosenttisesti täällä koko ajan. Ja se perustuu siihen, että meillä on  
romunkeruujärjestelmät ja muut, joka ovat siellä pohjalla, ja tämä on jo kymmeniä, kym-  
meniä vuosia vanha systeemi. Nyt me vain tarvitaan uusia teknologisia avauksia, ei vain si-  
tä, että meillä joku tehdas investoi johonkin parempaan, hiilidioksidia vähemmän päästä-  
vään, mikä on tärkeää sekin, mutta se investointi työllistää sen kaksi vuotta, ehkä sitten vi-  
rolaisia tai ukrainalaisia asentajia, mutta siinä ovat sitten sen vihreän siirtymän työpaikat.  
Meidän pitää luoda tässä yhteydessä myös... Tämä on yksi osa sitä polkua, että voidaan  
saada niitä uusia innovaatioita, ja julkinen puoli tekee niitä hyviä suunnitelmia, se kun ei  
vielä maksa mitään.

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Näin. — Nyt on, arvoisat edustajat, tätä keskustelua varten tässä yhteydessä varatut 30 minuuttia käytetty, mutta jos edustajat Mäkelä ja Pitko osaavat tiiviisti pitää puheenvuorot, niin otan ne vielä tässä. — Edustaja Mäkelä.

**18.15 Jani Mäkelä ps:** Kiitos, arvoisa puhemies! Erittäin tiiviisti sanottuna nämä Lappeenrannan tapahtumat, joihin on viitattu, ovat tietysti positiivisia, mutta ne työpaikkamäärät, mitä sinne on tullut tämän vihreän siirtymän myötä, ovat kuitenkin marginaalisessa osassa verrattuna niihin, mitä perinteisessä teollisuudessa on menetetty. Ja toiseksi se, mitä siellä on tapahtunut, ei ole tapahtunut EU:n aluetukirahoista johtuen, vaan niiden puutteen vuoksi, koska Lappeenranta kohdellaan EU:n aluetukiasioissa edelleenkin samalla tavalla kuin esimerkiksi Espoota.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Ja vielä edustaja Pitko.

**18.15 Jenni Pitko vihr:** Haluan vain nopeasti ihmetellä sitä, että ensiksi kysellään, mitä ne vihreän siirtymän työpaikat voisivat olla, sitten ne eivät kelpaakaan.

On totta, että tekstiilialalla ja tekstiilien kierrättämisessä on ongelmia, mitä meillä on vielä jatkossakin ratkaistavana. Olisi tietenkin tärkeää, että kulutusta vähennettäisiin. Suomalainen tuottaa tekstiilijätettä noin 12—18 kg vuosittain, ja se on kieltämättä aika vaikeaa kierrättää, opin sen siellä jätteenkierrätyslaitoksella Paimiossa. Siinä esimerkiksi tehdään todella paljon käsin, ja tekstiilikuituja on vaikea erottaa toisistaan. Siksi palaankin tähän alkuperäiseen asiaan, eli kuntien ilmastosuunnitelmaan, koska myös julkisilla hankinnoilla voidaan vaikuttaa siihen, että ostetaan laadukkaita materiaaleja, joita ei tarvitse uusia koko ajan, ja sitä kautta tuotetaan vähemmän jätettä. Olkoon se piste tälle keskustelulle.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ympäristövaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

### 7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metallirahasta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 51/2022 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 21/2022 vp

*Ensimmäinen käsittely*

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 21/2022 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

*Keskustelu*

**18.17 Sanni Grahn-Laasonen kok** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tässä on mielenkiintoinen hallituksen esitys, jonka talousvaliokunta on käsitellyt. Esittelen yksimielisen mietinnön, jossa on kyse metallirahasta annetun lain muuttamisesta.

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

Ehdotuksen tavoitteena on estää se, että Suomessa tulisivat hyvitetäviksi erittäin huonokuntoiset ja joissain tapauksissa aitoudeltaan epäilyttävät eurokolikot, joita useiden muiden euroalueen maiden keskuspankit eivät ole velvollisia lunastamaan. Samalla yhdenmukaistettaisiin Suomen lainsäädäntö vastaamaan EU-lainsäädäntöä sekä lukuisten muiden euroalueen maiden keskuspankkeja koskevaa lainsäädäntöä.

Lisäksi metallirahasta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi nimenomainen muutoksenhakusäännös. Sen mukaan Suomen Pankin metallirahasta annetun lain nojalla tekemästä päätöksestä on muutoksenhakuoikeus. Hallituksen esityksessä korostetaan, että kyse ei ole oikeustilaa muuttavasta vaan informatiivisesta säännöksestä.

Talousvaliokunta katsoo, että ehdotus on tarpeellinen ja asianmukaisesti perusteltu. Esi-tetyt muutokset estäisivät romukolikoiden laajamittaisen ajautumisen ja ohjautumisen Suomeen ja Suomen Pankin hyvitetäviksi. Tämä on erityisen tärkeää sen vuoksi, että useissa muissa EU-maissa keskuspankeilla on mahdollisuus kieltäytyä hyvittämästä romukolikoita. Ehdotuksella on myös suora budjettivaikutus, koska Suomen valtio lunastaa Suomen Pankilta sen hyvittämät huonokuntoiset kolikot.

Valiokunta pitää niin ikään perusteltuna ehdotusta, jonka mukaan Suomen Pankki voisi kieltäytyä EU:n metalliraha-asetuksen mukaisilla perusteilla hyvittämästä eurometalliko-likkoja, jos niiden käsittelemisestä voi aiheutua terveysriski tai jos palautettavien euroko-likkojen pakkaus- ja merkintästandardit eivät ole EU-lainsäädännön mukaisia.

Talousvaliokunta korostaa ja pitää tärkeänä sitä, että ehdotuksella ei ole vaikutuksia nor-maalissa maksuvälinekäytössä kuluneiden eurokolikoiden hyvittämiseen kansalaisille ja yrityksille. Tämä koskee tilanteita, joissa kolikot ovat tulleet kiertoon kelpaamattomiksi pitkän käyttöiän tai muun tavanomaisen vahingoittumisen seurauksena. Valiokunta pitää välttämättömänä, että metallirahasta annettuun lakiin lisätään nimenomainen muutoksen-hakusäännös ehdotuksessa esitetyllä tavalla.

Talousvaliokunnan päätösehdotus yksimielisesti on, että eduskunta hyväksyy muutta-mattomana hallituksen esitykseen 51/2022 sisältyvän lakiehdotuksen. — Kiitos, arvoisa puhemies!

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Kiitos, arvoisa valiokunnan puheenjohtaja.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 51/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisäl-lön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

### **8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sijoitusrahastolain ja vaihtoehtorahastojen hoita-jista annetun lain muuttamisesta**

Hallituksen esitys HE 69/2022 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 22/2022 vp

*Ensimmäinen käsittely*

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyk-sen 8. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 22/2022 vp. Nyt pää-

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

tetään lakiehdotusten sisällöstä. — Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

### *Keskustelu*

**18.20 Sanni Grahn-Laasonen kok** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Talousvaliokunta on käsitellyt hallituksen esityksen 69/2022. Esittelen lyhyesti mietinnön.

Mietinnössä on kyse sijoitusrahastolain muutoksesta. Muutoksen tarkoituksena on yhdenmukaistaa ei-ammattimaisille sijoittajille annettavaa sijoittajainformaatiota eri sijoitus tuotteista EU:ssa ja helpottaa näiden tuotteiden vertailua.

EU:n sijoitusrahastodirektiivin 78 artiklassa edellytetään, että rahastoyhtiö laatii kunkin hoitamansa sijoitusrahaston osalta lyhyen asiakirjan, joka sisältää avaintiedot tarjottavasta sijoitusrahastosta, eli niin kutsutun avaintietoesitteen. Avaintietoesitteessä kerrotaan yleiskielellä tarjotun sijoitusrahaston luonteesta ja tavoitteista, aiemmasta arvonkehityksestä sekä sijoittajalle aiheutuvista kustannuksista ja riskeistä. Tarkoituksena on helpottaa eri rahastojen keskinäistä vertailua ja perusteltujen sijoituspäätösten tekemistä.

Myös toisessa EU-asetuksessa eli niin sanotussa PRIIP-asetuksessa on säännökset erityisesti ei-ammattimaisille sijoittajille tarkoitettuja paketoituja ja vakuutusmuotoisia sijoitus tuotteita koskevista avaintietoasiakirjoista. Sijoitusrahastot kuuluvat lähtökohtaisesti PRIIP-asetuksen soveltamisalaan. Ne on kuitenkin vapautettu siirtymäsäännöksellä asetuksen vaatimuksista 31.12.2022 asti. Näin ollen siirtymäajan päättymisen jälkeen sijoitusrahastoja koskevia avaintietoasiakirjoja koskevia päällekkäisiä tietojenantovelvoitteita olisi sekä EU:n sijoitusrahastodirektiivissä että tässä PRIIP-asetuksessa.

Päällekkäisen sääntelyn välttämiseksi EU:n sijoitusrahastodirektiiviä on muutettu niin, että vältetään päällekkäiset tiedonantovelvollisuudet sijoittajaa kohtaan PRIIP-asetuksen mukaisen siirtymäajan päättymisen jälkeen. EU:n sijoitusrahastodirektiivin edellyttämät muutokset on saatettava kansallisesti voimaan 1.1.2023 mennessä. Direktiivin täytäntöönpano toteutettaisiin hallituksen esityksen mukaisilla sijoitusrahastolakiin tehtävillä muutoksilla.

Suomessa asetuksen siirtymäsäännöstä on tulkittu niin, että se koskee myös vaihtoehtorahastoja. Vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin sisältyy velvoite tuottaa vaihtoehtorahastoista avaintietoasiakirja, kun niitä tarjotaan ei-ammattimaisille sijoittajille. Näin ollen palveluntarjoajat ovat siirtymäaikana voineet ohittaa asetuksen säännökset ja tuottaa avaintietoasiakirjan kansallisten säännösten perusteella. Siirtymäajan päätyttyä tämä ei ole enää mahdollista, ja kansalliset säännökset tulevat tarpeettomiksi. Tämän takia vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin sisältyvät avaintietoasiakirjoja koskevat säännökset ehdotetaan kumottaviksi.

Talousvaliokunta katsoo, että ehdotuksen mukaisilla muutoksilla selkeytetään sääntelyä, parannetaan sääntelyn johdonmukaisuutta, vältetään päällekkäisiä tietojenantovaatimuksia, helpotetaan valvontaa ja tuetaan eri sijoitus tuotteiden tarjoajien välistä kilpailua, eli tältäkin osin voi siis todeta lakiesityksen hyväksi ja tarpeelliseksi. Siksi talousvaliokunnan päätösehdotus on yksimielisesti, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen 69/2022 sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 69/2022 vp sisältyvien 1. ja 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

### **9. Hyökkäyssotaa käyvien maiden kansalaisten pääsy Suomeen estettävä eväämällä uusien viisumien myöntäminen ja perumalla jo myönnettyt**

Kansalaisaloite KAA 7/2022 vp

#### *Lähetekeskustelu*

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ulkoasiainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskusteluun, edustaja Mäkelä.

#### *Keskustelu*

18.24 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Tämä kansalaisaloite on erittäin kannatettava, ja kiitän kansalaisia, jotka ovat tähän ajankohtaiseen asiaan keränneet riittävän määrän kannatusilmoituksia lyhyessä ajassa. Kun Venäjä aloitti hyökkäyssotansa Ukrainassa, juuri samoihin aikoihin nämä koronarajoitukset alkoivat helpottamaan. Eli kun Suomen ja Venäjän raja oli käytännössä saatu kiinni pariaksi vuodeksi koronan takia ja koronan takia oli saatu jopa Uudenmaan raja kiinni Suomen sisäisesti pieneksi hetkeksi, niin nyt sitten kun korona väistyi, huolimatta siitä, että Venäjä käy kansanmurhan piirteitä omaavaa hyökkäyssotaa Ukrainassa, venäläisiä pystyy tulemaan Suomeen aivan kuin ei mitään olisi tapahtunut.

Suomessa on paljon ukrainalaisia pakolaisia. He joutuvat katselemaan näitä venäläisiä ostosmatkailijoita ja turisteja, jotka voivat viettää lomaa poissa omasta maastaan samalla kun ukrainalaisilla ei ole enää kotia, mihin palata. Tämä argumentti siitä, että tavalliset venäläiset eivät saisi kärsiä sodan vaikutuksista, on siinä mielessä virheellinen, että eivät lopulta kuitenkaan ketkään muut kuin tavalliset venäläiset pysty sitä sotaa lopettamaan, eli kyllä se paine pitää saada sinne kansalaisille siitä, että heille ei enää ole mahdollista tehdä samoja asioita kuin aikaisemmin, kun heidän maansa käy hyökkäyssotaa, olipa se heidän syytään suoranaisesti tai ei — siitä huolimatta se paine on saatava muodostettua sitä kautta.

Tässä asiassa on hallitus tehnyt toimenpiteitä, eli Suomi on viimeinkin lähtenyt näitä viisumeita rajoittamaan. Vaikeaa se oli. Useat maat itäisessä Euroopassa, Venäjän rajavaltiot, lähtivät toimiin jo aikaisemmin, kun Suomen hallitus ja suomalainen virkamieskunta spekulivat, onko tämä jonkin oikeuden mukaista vai eikö tämä ole, miten tämä liittyy Schengeniin ja muuta vastaavaa pyörittelemistä. Virkamiesjargoniasta kyseltiin eduskunnassakin kyselytunneilla hallitukselta. Mitään toimenpiteitä ei muka ollut tarpeen tehdä, sitten yhtäkkiä onkin tarve tehdä toimenpiteitä. Eli tässä on tällainen paniikinomainen reaktio kansalaismielipiteeseen. Tietysti hyvä, että myöhemmin kuin ei silloinkaan näitä asioita on tehty.

Mutta nyt taas lehtiotsikoiden mukaan venäläisiä tulee aina vaan entistä enemmän Suomeen sillä verukkeella, että he matkustavat Suomen läpi johonkin toiseen maahan, eli vieläkin tämä perälauta vuotaa, ja tämän asian suhteen on tarpeen tehdä toimenpiteitä. Toi-

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

vonkin menestystä tälle aloitteelle ja sen ajamille päämäärille ja sille, että se raja viimeinkin saadaan kiinni ja Venäjälle viesti, että heidän toimintansa ei käy.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Näin. — Ja edustaja Savio.

**18.27 Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Tässä on tosiaan käsittelyssä kansalaisaloite, jossa esitetään hyökkäyssotaa käyvien maiden kansalaisten Suomeen pääsyn estämistä eväämällä uusien viisumien myöntäminen ja perumalla jo myönnetty viisumit.

Arvoisa puhemies! Tässä tärkeässä kansalaisaloitteessa viitataan muun muassa toimiin, jollaisia on jo tehty Baltian maissa ja monissa muissa EU:n jäsenmaissa. Haluan tässä yhteydessä samalla vielä tuoda esille sen, että Baltian maiden erittäin epäluuloinen suhtautuminen Venäjään koko Baltian maiden Neuvostoliiton hajoamisen jälkeisen itsenäisyyden ajan on osoittautunut täysin oikeaksi, vaikka täällä Suomessakin Baltian maiden suhtautumiselle on naureskeltu jo vuosien ajan. Kuitenkin viimeistään tämä vuosi on osoittanut, että Venäjä-osaamisellaan ylpeilleen Suomen maine on osoittautunut pitkälti katteettomaksi.

Arvoisa puhemies! Tähän kansalaisaloitteeseen liittyen: Siinä kiinnitetään huomiota täysin aiheelliseen ongelmaan, ja kysymys on ensinnäkin moraalisesta seikasta: onko hyökkäyssotaa käyvän Venäjän kansalaisilla oikeutta tulla Suomeen ja muualle Länsi-Eurooppaan nauttimaan lomasta ja kiertämään Venäjälle asetettuja pakotteita? Ja vaikka sodasta vastuullinen taho on tietenkin Venäjän johto, myös Venäjän kansa tukee Putinia vähintäänkin epäsuorasti, juurikaan hänen toimiaan kyseenalaistamatta, kuten tässä kansalaisaloitteessa todetaan. Lisäksi hyökkäyssotaa käyvä Venäjä muodostaa uhan myös muille naapureilleen, se on täysin ilmeistä, ja Putin on itse todennut, että Venäjä käy sotaa länsimaita vastaan. Esimerkiksi Suomeen turistiviisumeilla saapuvien venäläisten motiiveja ei voida varmuudella selvittää, ja esimerkiksi erilaiset sabotaasit ovat täysin mahdollisia. Siksikin tässä viisumiasiassa on oltava erittäin pidättyväinen.

Kuten edustaja Mäkelä totesi, niin valtioneuvosto on tehnyt viisumien suhteen syksyllä periaatepäätöksen erittäin pitkän pohdinnan ja opposition vaatimusten jälkeen. Suunta on oikea, mutta hallituksen päätös on edelleen liikaa poikkeuksia sisältävä. Perussuomalaiset ovat selvästi tiukemman linjan kannalla, ja siihen tähtää myös tämä käsittelyssä oleva kansalaisaloite.

Arvoisa puhemies! Olen allekirjoittanut eduskunnassa tänä syksynä myös vastaavaan tavoitteeseen tähtäävän lakialoitteen. Toivon menestystä sekä tälle kansalaisaloitteelle että käsittelyssä olevalle lakialoitteelle.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Näin. — Ja edustaja Heinonen.

**18.30 Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Hyvät edustajakollegat ja muut paikalla olijat ja täysistuntoa seuraavat! Olen hieman pettynyt, että tätä kansalaisaloitetta täällä eduskunnassa on käsittelemässä vain kolme perussuomalaisten kansanedustajaa ja yksi kokoomuksen kansanedustaja, muista puolueista ei ketään.

Tämä kansalaisaloite syntyi siitä kansalaisten huolesta ja turhautumisesta, mitä tämä vasemmistohallitus sai aikaan tekemättömyydellään. Perussuomalaiset ja kokoomus oppositiosta jo aikoja sitten nostivat esille sen, että meidän pitää näissä viisumikysymyksissä ottaa aivan erilainen linja kuin mitä tämä vasemmistohallitus teki. Vasemmistohallitus pit-

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

kään venkoili, antoi rajan yli väkeä tulla tuhansia per päivä, ja sen jälkeen kun paine kasvoi kansan keskuudesta niin suureksi — jälleen vasta siinä vaiheessa ryhdyttiin toimeen — niin vielä silloinkin päätökset tehtiin niin, että kerrottiin ensin, että nyt me tulemme kohta rajoittamaan, ja sehän oli kuin kutsu: nyt on oikea aika tulla, kohta ette enää pääse. Aivan järjetöntä, vastuutonta toimintaa. Siitä syntyi tämä kansalaisaloite, ja haluan nyt antaa kiitosta näille kansalaisaloitteen tekijöille ja kaikille, jotka tämän allekirjoittivat. Hyökkäys-sotaa käyvien maiden kansalaisten pääsy Suomeen on estettävä, viisumien myöntäminen siis nyt lopetettava ja peruttava voimassa olevat turistiviisumit.

Totean itse, että liian hitaasti on tämä hallitus tässäkin tehnyt. Itse asiassa lähes kaikissa kysymyksissä tämä Sanna Marinin vasemmistohallitus on toiminut aina niin, että vasta viimeisellä pakon hetkellä on toimeen ryhdytty, on ollut kyse koronasta, on ollut kyse toimis-ta vaikkapa Ukrainan auttamiseksi. Muistamme, miten tämä hallitus vielä harasi vastaan, että apua ei sinne anneta. Ensimmäiset paketit olivat hyvin vaatimattomia, ja vasta kun kansa vaati, että auttakaa nyt ukrainalaisia, niin tämä hallitus ryhtyi toimiin. Tässä on vä-hän samanlaista henkeä.

Itse kannatan sitä, että me lopetamme turistiviisumit kokonaan. Ei ole mitään syytä las-kea sotaa käyvän maan kansalaisia, niin kuin tässä edellä perussuomalaisten edustaja Sa-vio toi esille, kiertämään pakotteita turistimatkojen kautta. Ei ole mitään syytä päästää ve-näläisiä juhlimaan, nauttimaan lomista tänne samaan aikaan, kun he käyvät raakalaismaista sotaa Ukrainaa vastaan, missä ei voi tällä hetkellä edes haaveilla kouluun menosta, töi-hin menosta, omassa kodissaan asumisesta, saatikka lomista. Sen takia itse kannatan tätä.

Itse kannatan myös sitä, mikä tässä edellä tuotiin myös esille, että ottaisimme saman lin-jan kuin Baltian maat eli emme päästäisi edes muiden maiden myöntämillä Schengen-vii-sumeilla venäläisiä tänne tulemaan. Näin meidän pitäisi toimia eikä mennä aina EU:n taak-se ja pitää porttia auki.

Kun me tiedämme hyvin, mitä venäläiset, lainausmerkeissä ihan tavalliset turistit teki-vät Ukrainassa ennen than hyökkäystä sinne, niin kysyn: mistä me nyt voimme olla var-moja, että kaikki nämä turistit ovat ihan hyvántahtoisia, jotka tänne tulevat? Meillä on Nor-jasta viime päiviltä lukuisia esimerkkejä drone-lennätyksistä armeija-alueilla, meillä on Norjasta tieto vakoilupidätyksestä, ja olen sataprosenttisen varma, että samaa tapahtuu myös Suomessa tällä hetkellä.

Haluan alleviivata, arvoisa puhemies, sitä, että en itse kannata sitä, että turvapaikkaa ei Suomesta voisi hakea. Jos joku haluaa tulla Venäjältä pois tai on vainottu Venäjällä, niin totta kai me hänet tänne toivotamme tervetulleeksi ja tarjoamme hänelle poliittista turvaa. Vainotuille pitää tämä tie olla. Ja haluan alleviivata myös sitä, että läheinen perhesuhde on minulle sellainen periaate, jonka mukaan haluan toimia. Jos isoäiti asuu Murmanskissa ja lapset ja perheet ja lapsenlapset Suomessa, kyllä minun mielestäni tämä isoäiti voi tulla Suomeen perhettään tapaamaan tai toisinpäin, mutta se koskee vain lähiperhettä.

Meillä, arvoisa puhemies, nyt on tiedossa, että nämä venäläiset keksivät kyllä kaikkensa kiertääkseen näitä pakotteita. Kun näistä kiinteistökaupoista ja asunto-osakehuoneistoista on puhuttu, niin sain tiedon, että parhaassa asunnossa Suomessa on nyt noin 200 omista-jaa, 200 venäläistä omistaa pienen kerrostaloasunnon, ja se antaa heille nyt sitten oikeuden tulla Suomeen. Eihän tässä ole järjen häivää, mutta esimerkkejä näistä on lukuisia. Tällai-sen tiedon sain, että näin on toimittu: omistajia kymmeniä yhdessä asunnossa, lukuisia yh-dessä asunnossa, niitä on paljon. Itse toivon, että myös tässä kiinteistökysymyksessä nyt Suomessa otetaan vielä tiukempi kanta.

## Pöytäkirja PTK 117/2022 vp

Eduskunnassa on käyty keskustelua siitä, että Marinin hallitus haluaa kiristää näitä venäläisten maakauppoja, ja se on hyvä, mutta itse olen tuonut esille sen, että itse asiassa sillä ei ole merkitystä, kuka sen asunnon omistaa, kuka sen kiinteistön omistaa, vaan sillä on merkitystä, mihin sitä käytetään. Ja sellaiset kiinteistöt, jotka ovat vaikkapa strategisesti merkittävissä paikoissa, eivät voi olla kenenkään muun omistuksessa kuin valtion omistuksessa, sillä muuten aina näihin löydetään kiertotiet erilaisten omistusjärjestelyjen, vuokrajärjestelyjen, yhtiöiden omistusten ja kaiken muun kautta.

Arvoisa puhemies! Haluan kiittää tämän kansalaisaloitteen tekijöitä ja toivon, että tämä sinisilmäisyys Suomessa loppuu.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Näin. — Ja edustaja Laakso.

**18.37 Sheikki Laakso ps:** Arvoisa puhemies! Henkilökohtaisesti kanssa kiitän kansalaisaloitteen tekijöitä. Vaikka oppositio vaatikin hallitusta aikaisemmin toimimaan ja sitä myöten tuli pieniä reagointoja, tosin vähän lepsunlaisesti, niin kuin edustaja Heinonen tuossa äsken sanoi, sitä kyllä vetkutettiin niin pitkään kuin mahdollista ja se tehtiin ainoastaan sen takia, että kansan paine oli suhteellisen kova. Tällaiset kansalaisaloitteet kuin tässä on nyt hyvin esillä ovat juuri niitä, mitkä ovat sitä painetta kansalta antaneet tänne hallituksen suuntaan, ja toimet on sitten onneksi jollain tavalla lähdetty tekemään. On sanomatta selvää, että tämän aikaisemman lepsuilun takia on päässyt sitten tänne tulemaan ihmisiä, joiden ei nyt välttämättä moraalisesti kuuluisi todellakaan täällä olla. Tosiaankin edustaja Heinonen tyhjensi aika hyvin pajatson siitä, kuinka epäoikeudenmukaista on, että täällä vaan Levillä porealtaassa makaillaan samaan aikaan, kun maanmiehet tappavat ihmisiä Ukrainassa. Ei ole hyväksyttävää. — Kiitos.

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Edustaja Heinonen.

**18.38 Timo Heinonen kok:** Arvoisa puhemies! Ei ole tarve pitkittää tätä keskustelua, mutta kun nämä alkavat kohta olla todennäköisesti aika lailla tämän vaalikauden viimeisiä kansalaisaloitteita tai ainakin niitä kansalaisaloitteita, joiden käsittelyn aikataulut tulevat erittäin tiukoiksi, niin uudistan ja nostan keskusteluun edustaja Myllykosken kanssa esillä pitämäni ehdotuksen siitä, että me voisimme perustuslakiamme muuttaa kansalaisaloitteiden osalta niin, että kansalaisaloitteet eivät vanhenisi vaalikausittain. Nykyäänhän meillä menee niin, että tämä kansalaisaloite toivottavasti käsitellään nyt viikoissa, vähintäänkin tämän vuoden puolella, mutta ne, mitä ei ehditä käsitellä, kun tullaan ensi kevään vaaleihin, raukeavat siinä vaiheessa. Eihän meillä kansa kuitenkaan vaihdu vaaleissa, ja kansan mielipide näissä kansalaisaloitteissa meille välittyy, ja sen takia toivon, että myös tätä keskustelua pidetään yllä. — Mutta hoidetaan nyt tämä itäraja ensin kiinni.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ulkoasiainvaliokuntaan.

## **Pöytäkirja PTK 117/2022 vp**

### **10. Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan toimintakertomus 2021**

Kertomus K 11/2022 vp

Valiokunnan mietintö UaVM 10/2022 vp

*Ainoa käsittely*

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 11/2022 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

### **11. Seuraava täysistunto**

Eduskunnan seuraava täysistunto on perjantaina 28.10.2022 klo 13.00. Täysistunto lopetettiin klo 18.41.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola